YENİ
S. E. S.
Tekrar çıktı
GENC NESLİN EN KUVVETLİ ŞİİR VE HİKÂYELERİ
ETÜDLER — MAKALELER

Cumhuriyet

18 inci yıl sayı : 6071

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve Matbaa kısmı: 24299 - 24290

Perşembe 3 Temmuz 1941

İKTISADI YURÜYÜŞ
Mecmuasının 38 inci sayısı çıktı.
Bu sayıda Prof. Şükrü Salim'in «Kapitalizmin istikbali», Dr. Yusuf Kemal'in «Profesör Ziyaeddin Fahriye cevabı», Prof. Muhlis Ete, Aslan Tufan, Mahmut Sevda, Selim Cavid, İsmet Alkan, Muhiddin Doğukan, Dr. Kemal Bayrakçı, Suphi Rıza, daha birçok muharrirlerin yazıları... İktisad Cemiyetinin yeni teşebbüsü, P. T. T. nin görünüşü, Fiat murakabesi, on beş günlük piyasa vaziyeti v.s... Bütün talebe, tüccar ve münevverlere tavsiye ederiz.

Asker ailelerine yardım

Dahiliye Vekili dün Mecliste izahat verdi

Belediyelerin halktan yapacağı tahsilât

Faik Öztrak bu şeklin ne teşkilâtı esasiye kanununa, ne de diğer kanunlara mugayir olmadığını anlattı

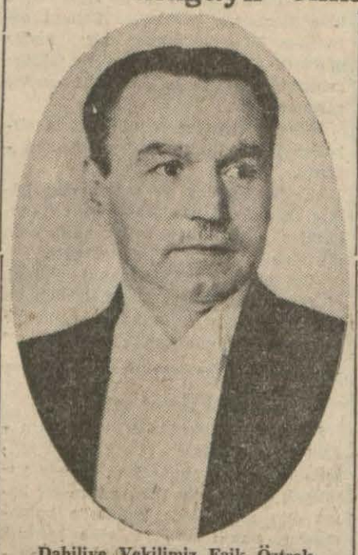

Dahiliye Vekilimiz Faik Öztrak

Ankara 2 (a.a.) — Büyük Millet Meclisinin bu günkü toplantısında Dahiliye Vekili Faik Öztrak asker ailelerine yardım hakkında Refin İnce «Manisa» tarafından verilmiş olan sual takririne cevab vermiştir.

Refik İnce, bu sual takririnde İstanbul Belediyesinin asker ailelerine yardım için nakil vasıtalarile sinema ve tiyatro ücretlerine yapmak istediği zammın mahiyeti itibarile Teşkilâtı Esasiye Kanunu ile 1111 numaralı kanuna mugayir olduğunu işaret eylemekte ve Dahiliye Vekâletinin bu hareketi nasıl telâkki eylediğini sormakta idi.

Refik İnce'nin istinad ettiği maddeler

Dahiliye Vekili Faik Öztrak buna karşı verdiği cevabda Vekâletin bu meselenin esası hakkındaki noktai nazarının takrir sahibinin noktai nazarına tevafuk etmediğini ve Teşkilâtı Esasiye kanunu ile 1111 numaralı kanunla tezad teşkil eylemediğini kaydederek demiştir ki:

«—Teşkilâtı Esasiye Kanunumuzun 85inci maddesinden «vergiler ancak bir kanunla tarh ve cibayet olunabilir» demektedir. Arkadaşım buna istinad ediyorlar. Askerlik mükellefiyeti kanununda da yardım sözü geçiyor, bir de buna istinad ediyorlar. Müsaade buyurursa - nız askerlik mükellefiyeti kanununun 71 inci maddesini okuyacağım: «Hazar ve seferde 45 günden ziyade müddetle askerde bulunanların yiyecek ve sair ihtiyaçları ötedenberi kendileri tarafın-

(Arkası sahife 5 sütun 1 de)

Rusya muharebesinin muhtemel neticeleri

Doğuracağı neticeler bakımından harbin en meraklı ve heyecanlı günleri içindeyiz. 22 hazirandanberi başlıyan Rus - Alman muharebesi, askeri harekâtın inkişafına göre, çok mühim siyasî vaziyetler yaratmak istidadını gösteriyor.

Garbda İngiltere sapsağlam olarak ayakta dururken, Almanyanın birdenbire şarka dönmesinin sebeblerini yeni bir siyasî stratejinin icablarında arayanlara hak vermemiz lâzım. Geçen sene, Fransa çöküntüsünden sonra, demokrasiler Avrupa karasile irtibatlarını kaybetmiş vaziyette bulunuyorlardı. Almanya, bir yıldırım darbesile İngilterenin istilâsına teşebbüs edebilirdi.

Bu hareket yapılmadı. Neden? Bazılarına göre İngiliz hava kuvvetlerinin kısa bir zamanda Alman hava kuvvetleri karşısında aciz gösterip ezilmemesi Almanları istilâ teşebbüsünden vazgeçmeğe mecbur kılan bir amil oldu. Başkalarına göre, Sovyet Rusya gibi bünyesi icabı Almanyaya düşman bir devlet şarkta, harbin seyrini dikkatle takib eder bir vaziyette beklerken, Almanya, İngiliz adalarının istilâsına teşebbüs etmeği menfaatlerine uygun bulmadı. Nihayet bazı dünya matbuatına göre de, geçen seneki hava akınlarından sonra istilâ hareketini imkânsız bulan Alman erkânıharbiyesi, yeni mecburiyetler karşısında yeni tedbirler arayarak Rusya seferini, bunların en muvafıkı olarak tercih etmiş bulunuyor.

Yukarıki faraziyelerden hangisi üzerinde fikir yürütürsek yürütelim, Almanyanın, 22 haziranda başladığı Rusya seferini kısa bir zamanda bitirmeği tasarladığını ve buna da mecburiyet bulunduğunu kabul ederiz. Kısa zaman tabirini de ayrıca tasrih etmeliyiz. Bazı askeri muharrirler, Alman ordusunun Sovyetleri dört beş hafta zarfında mağlûb etmeğe muktedir olduğunu yazıyorlar. Doğrusunu söylemek lâzım gelirse Sovyet Rusya gibi, garb âlemile 2400 kilometrelik bir hududu olan, insan ve malzeme bakımından çok zengin, ucsuz bucaksız muazzam bir ülkeyi bir kaç hafta içinde istilâ edivermek havsalanın kolayca kabul edebileceği bir iş değildir. Hatta iki veya üç ay sonunda alınacak kat'i bir netice bile Almanya için büyük muvaffakiyet sayılmak icab eder. Fakat işte harbin umumî seyrinin kendi aleybine çevrilmemesi için Almanya nihayet bu müddet zarfında şarkta başladığı askeri hareketi tamamlamaya mecburdur. Sonbahar yağmurlarının ilk damlaları Rus ovasını ıslattığı zaman Rus orduları hareket serbestilerine hâlâ malik bulunurlarsa harbin umumî seyri demokrasilerin lehine dönmiş olur. O vakit, hem Churchill'in Moskovaya bildirdiği yardım vaidleri tahakkuk sahası bulur, hem Avrupa karasile irtibatlarını kaybeden demokrasiler Almanyaya karşı geniş taarruz sahalarına kavuşurlar, hem de İngiltere harb hazırlığını tamamlamak için kıymetli bir vakit kazanmış olur.

Fakat bu tahakkuk edemeyip de, Almanya, tasarladığı plân mucibince kısa bir zamanda Rus ordusunu harb harici kılarak Rus ham madde kaynaklarını ele geçirebilirse, vaziyet bambaşka bir mahiyet alır. Bu takdirde yardım vaidlerinin hiçbir filî kıymeti kalmaz; de-

NADİR NADİ

(Arkası sahife 5 sütun 4 te)

JAPONYA

Kendi siyasetini takib edecekmiş

Mihver tarafından Nankin hükûmetinin tanınması Tokyoda büyük memnuniyetle karşılandı

Londra 2 (a.a.) — Alman - Sovyet harbi karşısında Japonyanın vaziyeti hakkında bu gün Tokyoda resmî bir beyanname neşredilecektir.

Dün akşam radyoda beyanatta bulunan Başvekil Prens Konoye Japon milletini diğer milletlerin söylediklerine ve yaptıklarına bakmadan Japonyanın çizdiği yoldan yürümeğe davet etmiştir.

Prens Konoye demiştir ki:

«— Japonya manialara ehemmiyet vermeden kendi yolunda yürüyor. Japon milleti, biliyorsunuz ki umumî vazıyet günden güne daha ziyade karışıyor. Milletler birdenbire düşüyor veya yükseliyor. Siz, Japon milletinin dünya ne kadar değişirse değişsin yolunuza devam edeceğinizden eminim. Japonların harekâtına hiç bir zaman diğer milletlerin harekâtı rehberlik etmemiştir. Japonlar daima kendi yollarını takib edecekler, daima yollarında tesadüf ettikleri güçlükleri yeneceklerdir. Japonların daima kendi kanaatlerine göre hüküm vereceklerinden eminim. Geçirdiğimiz bu - günlerde Japonlar kendilerinden, kuvvetlerinden ve kendi millî membalarından başka hiç bir şeye güvenmiyeceklerdir. İtimada lâyık başka bir şey yoktur.»

Hariciye Nazırı, millete sakin olmasını tavsiye etti

Londra 2 (a.a.) — Bugün Tokyoda Alman - Rus harbi hakkında beyanatta bulunan Hariciye Nazırı Matsuoka Japonyanın dünya umumî vaziyetinin sey-

(Arkası sahife 5 sütun 2 de)

«Refah» faciası

Alman ve İtalyan makamları, vapurumuzun kaybı ile mihver filosundan hiç bir cüzütamın alâkalı olmadığını bildirdiler

Berlin 2 (a.a.) — D. N. B. bildiriyor:

Türk «Refah» vapurunun şarki Akdenizde batmış olduğu bildirilmiştir. Bu haberin neşrinden biraz sonra, İngilizler, hiç bir İngiliz denizaltısının bu torpilleme ile alâkadar bulunmadığını beyan et - mişlerdir. Alman askerî makamları şu cihet üzerine nazarı dikkati celbetmektedirler ki denizaltı harekâtının tanzimini bilen herkes için, bu derece kısa bir zamanda harekâtta bulunan denizaltılardan haber almanın imkânsız olduğu malûmdur. İngilizlerin bu garib ve fevkalâde seri beyanatı, kendilerinin vicdan rahatsızlıklarını ispat etmektedir.

Alman ve İtalyan makamlarının inceden inceye yaptıkları bir tetkikten sonra, Alman ve İtalyan harb filosundan bir cüzütamın Türk Refah vapurunun kaybı ile her hangi bir alâkası olabilmesinin imkânsız bulunduğu beyan olunur.

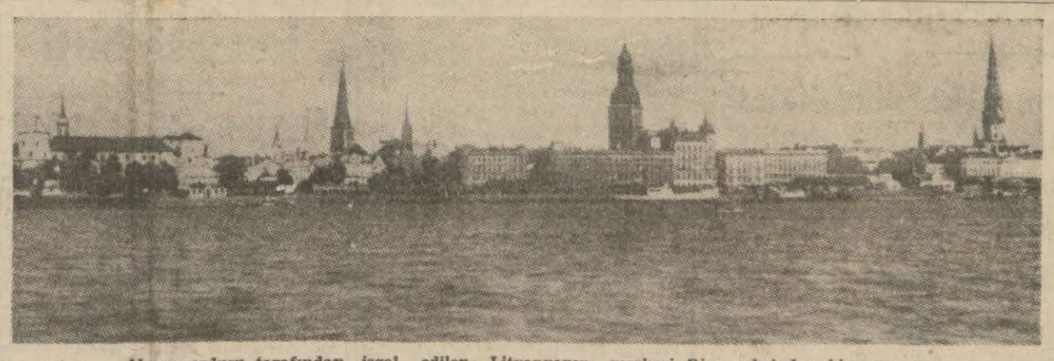

Alman ordusu tarafından işgal edilen Litvanyanın merkezi Riga şehrinden bir manzara

Sovyet harb tebliği

Luck ve Minsk havalisinde

Almanların ileri harekâtı tevkif edildi

Pripet bataklığında vaziyet karışıktır, Kief'e doğru Alman hücumu ağır ilerlemektedir

Moskova 2 (a.a.) — 1 temmuz tarihli Sovyet tebliğinde şöyle denilmektedir:

«Kuvvetlerimiz Murmansk, Koxholm, Dvinsk, Minsk ve Luck istikametlerinde muannidane muharebelere devam etmişlerdir. Diğer istikamet ve cephelerde kıtaatımız devlet hududlarını muhafaza ederek içeri girmeğe çalışan düşmana karşı mukavemetlerini devam ettirmişlerdir.

Murmansk istikametinde adedce faik düşman kuvvetlerine karşı kıtaatımız çetin surette mücadelelerine devam etmişlerdir.

Koxholm istikametinde düşman birçok noktalardan taarruza kalkarak arazimiz dahiline girmeğe teşebbüs etmiştir. Tarafımızdan yapılan şiddetli mukabil taarruzlarla düşman büyük zayiata uğratılarak tardedilmiştir.

Dvinsk istikametinde kuvvetlerimiz düşman piyadesine ve tanklarına karşı çetin muharebeler vererek Alman kıtaatının garbî Dvina mıntakasına girmesine mümanaat etmektedirler.

Minsk istikametinde düşmanın müteharrik kollarına karşı savaş devam etmektedir. Kuvvetlerimiz geniş bir mikyasta baraj ateşine istinad ederek mu-

(Arkası sahife 5 sütun 5 te)

«Altı ok Türk refahının esas temeli olmuştur»

Alman gazetelerinin dostluk muahedesi ve Türkiye hakkında hararetli neşriyatı

Berlin 2 (a.a.) — Alman matbuatı, Türk - Alman muahedesinin tasdiki münasebetile Ulus, Cumhuriyet ve İkdam gazetelerinin başmakalelerini iktibas etmektedir.

«Frankfurter Zeitung», Ankara muhabirinin «Altı ok» başlığı ile yazdığı bir makalesini neşrediyor. Bu makale şu bakımdan alâkadardır ki, Türkiyeyi siyasî an'aneleri olmıyan, münhasıran zirai ve otoriter bir memleket olarak tanıyan Alman efkârı umumiyesine Türkiyeyi hakikî çehresile bildirmektedir.

Muharrir, Cumhuriyet Halk Partisinin vazifesini ve Türk siyasî hayatının seyri üzerindeki rolünü anlayışlı bir tarzda ifade etmekte ve dahilî siyasî hamlenin ve Cumhuriyet fikirlerinin bariz vasıflarını çizerek milletle parti arasındaki münasebetleri tetkik eylemektedir.

Makalenin ikinci kısmında Türk devletinin iktısadî teşebbüs unsuru olarak gördüğü işi uzunuzadıya tahlil edilmektedir. Makalede deniliyor ki:

Yeni Türkiye devleti, Türkiyeyi iktısadî bakımdan feci bir vaziyette bul - muştur. Ecnebi sermayesinin iktısaden yutmak gayretlerine karşı mücadele etmek mecburiyetinde kalmıştır. Türk iktısadî meselesi ancak beş senelik plânla halledilmiştir. Bu plân Türkiyenin sanayileştirilmesini derpiş ediyordu. İşte bu suretledir ki devletin murakabesi altında şirketler kurulmuştur. Bu şirketler şimdi tam bir verimle çalışmaktadır.

«Altı ok» bugünkü Türk refahının esas temeli olmuştur.

Muahedenin tasdikına dair kanun Resmî Gazetede çıktı

Ankara 2 (Telefonla) — Hükûmetimizle Alman Reich'ı arasında 18 haziranda imza edilen dostluk muahedesinin tasdikına dair kanun bugünkü Resmî Gazete ile neşredildi.

Askerî vaziyet

Minsk-Moskova hattında

Almanlar hem Dinyeper'e Sovyetlerden evvel varmak, hem de şimaldeki Rus ordularını cenubdan çevirmek isteyorlar

Yazan: Emekli General
H. Emir Erkilet

Alman - Rus cephelerinde, harekâtın son inkişaf merhalelerini gösterir harita

Vişi Fransası da Sovyetler Birliğile münasebetlerini kesmekle hemen bütün Avrupa devlet ve milletleri Sovyetler Birliğine karşı mücadelede Almanyanın yanında yer almış bulunuyorlar. Bunlardan, Almanyaya filen ve ehemmiyetli surette yardımı dokunanlar bittabi en ziyade Finlandiya, Rumanya, Macaristan ve bir dereceye kadar Slovaklardır. İtalyanın, İspanya ve Fransanın gönderdikleri veya gönderecekleri seferi kuvvetlerin miktarlarını bilemediğimiz için bunların tesir derecelerine dair şimdilik bir şey söyliyemiyeceğiz.

Alman askerî teşkilâtile takviye edilmiş olması melhuz olan Fin ordusunun rolü evvelce de bildirdiğimiz gibi ehemmiyetli olabilecektir. Şimdi Rigayı alarak evvelce Dunaburgda da Duna nehrini geçmiş olan şimal Alman ordusu Letonyadan şimal doğu istikametinde yani Leningrada doğru ilerleyişini bir nıktar daha terakki ettirdikten sonra Finlandiyadan Leningrad ve şarkına doğru yapılacak taarruz bilhassa tesirli olacaktır. Çünkü bu suretle şimal Sovyet ordusunun tamamile esareti mümkün olabilir.

Alman tebliğine göre, bir Alman kolunun Rigaya ve diğer bir kolun da Libau'a ilerilemesi ve bu iki şehri almalarile bunların arasında kalan takriben bir tümen kadar Sovyet kuvveti

(Arkası sahife 5 sütun 3 te)

Alman harb tebliği

Bialistok'un şarkında

Sovyet ordularının bir kısmı imha olundu

Şimdiye kadar 160 bin esir, 400 tank, 300 top sayıldı

Alman - Fin orduları şimalden taarruza geçtiler - Macar ordusu ilerliyerek Almanlarla birleşti

Berlin 2 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Şarkta Sovyet ordularına karşı harekâta sür'atle devam olunmaktadır.

Pripet bataklıklarının cenubunda tanklar arasında bir meydan muharebesi olmuştur. Bu meydan muharebesinde 100 Sovyet tankı tahrib edilmiştir. Dabno mıntakasında düşman tankları kıtalarımızın arkasından ihtiyat olarak ilerliyen fırkalarımıza çarpmış ve iki gün süren bir muharebeden sonra tahrib

(Arkası sahife 5 sütun 7 de)

Ortaşarkta mühim bir değişiklik

Başkumandan Gel. Wavell

Hind ordusu kumandanlığına tayin edildi

Daha az mes'uliyetli vazife isteyen Wavell-in yerine general Auchin Seck geliyor

General Wavell'in yerine Ortaşark Başkumandanlığına tayin edilen General Auchin Seck

Londra 2 (a.a.) — Resmen bildirildiğine göre General Wavell, General Auchin Leck'in yerine Hindistandaki kuvvetler umumî kumandanlığına, General Auchin Leck de Ortaşarktaki İngiliz kuvvetleri umumî kumandanlığına ta - yin edilmişlerdir.

Resmî tebliğ

Londra 2 (a.a.) — İngiliz Başvekâlet dairesi tarafından General Wavell'in Hindistan orduları başkumandanlığına ve General Auchin Leck'in de onun ye-

(Arkası sahife 5 sütun 4 te)

Varidatımız artıyor

1940 ta vergi tahsilâtı 286 milyonu buldu

Ankara 2 (Telefonla) — Son aylarına aid tahsilât rakamları da alındığından geçen malî yıl tahsilâtının baliğ olduğu miktar tesbit edilmiştir. 1940 malî yılında devlet tahsilâtı 286 milyon 376 bin lirayı bulmuştur. Geçen ayni yıl bütçesinin varidat tahmini 268 milyon 481 bin lira olduğuna göre, tahsilât şayanı memnuniyet bir varidat fazlası arzetmektedir. Bu miktar 1939 malî yılı bütçesinin tahsilât yekûnundan da 30 milyon 253 bin lira fazladır. Bu fazla gelir derhal millî müdafaa emrine verilmiştir. Tahsilâtın varidat tahminlerini mühim miktarda aşmasında Maliye Vekâletince vergi tarh ve tahsil işlerini kolaylaştırma yolunda alınan tedbirlerin de müessir olduğu şüphesizdir. Ancak halkımızın, içinde bulunduğumuz ahval ve şeraitin icabları karşısında şergi borclarını zamanında ödemeğe şitab ettiği alâkadar mehafilde müşahede ve tesbit olunmuştur.

Birkaç söz

Hakiki san'atkârlar, vatan aşkını en kuvvetli ilham kaynağı olarak yüreklerinde ve damarlarında duyanlardır. Eserlerile bugüne kadar yaşayan musiki dâhileri arasında rasladığımız misaller, cemiyet sevgisinin san'atta ne kıymetli bir yaratıcı unsur olduğunu bol bol ispat ediyor.

Napoleon orduları Viyanaya yaklaştığı sıralarda Joseph Haydn, yetmiş yedi yaşında bir ihtiyardı. Vatanının feci ıstırabını kalbinde duyan san'atkâr, bitkin ve hasta olmasına rağmen, harikulâde bir eser bestelemeğe muvaffak oldu. Bu eserin bir kısmını Almanlar kendilerine millî marş yaptılar.

Polonyalı bestekâr Chopin, bir ihtilâlci idi. Genc yaşında vatanından uzaklaşmaya mecbur oldu. Ve bütün ömrünce hassas kalbile Polonyanın ıstırabını terennüm etti.

İgnaz Paderewski

Son Rus - Fin harbinde, hayatının vikayesi için Holandaya davet edilen meşhur Fin bestekârı Jean Sibelius tayyare hücumları altında hırpalanan memleketinden ayrılmak istemedi. «Yaşlıyım, elim silâh tutmuyor. Hiç olmazsa bırakınız, yurdumda öleyim!» dedi.

Üç gün evvel hayata gözlerini yuman İgnaz Paderewski de vatanperverlik hususunda yukarıki misallerden aşağı kalmıyan büyük çapta bir artisti. Bundan yirmi beş sene evveline gelinciye kadar dünya onu en kudretli bir piyanist olarak tanıyordu. 1919 da Paderewski'nin yeni bir meziyeti daha keşfolundu: O ayni zamanda bir devlet adamı idi. Amerikada Polonyanın istiklâli için çalıştı ve vatanı hürriyete kavuştuktan sonra Varşovaya giderek Hariciye Nazırlığında ve hükûmet reisliğinde bulundu. Fakat o herşeyden evvel samimî bir vatanperverdi; fırka mücadelelerinden çabuk yoruldu ve politikayı bırakarak, platonik bir yurd sevgisinin tatlı ürpermeleri içinde yeniden san'at hayatına atıldı. Polonyanın uğradığı son akıbet zavallı ihtiyarı çok derinden sarsmıştı. Seksen bir yaşında olmasına rağmen Amerikada gene yurdu için çalıştıyordu.

İgnaz Paderewski'nin şahsında yalnız Polonya değil, bütün insanlık büyük bir kıymet kaybetmiş oluyor.

N.

Askerî musahabe

Amerika neden harbe giremiyor?

Amerikan donanmasının derhal müdahalesi Atlantik harbini İngiltereye kazandırabilir, fakat Amerika iki denizde birden harb edecek vaziyete henüz gelmemiştir.

Yazan: Emekli General

H. Emir Erkilet

İçinde bulunduğumuz yeni dünya harbi başlıyalıberi Birleşik Amerika ile Japonyanın harbe karşı durum ve hareketleri daima ön plânda bahis ve münakaşa mevzuları olmuştur. Bugün de bu iki büyük imparatorluğun harbe girip girmemeleri keyfiyeti harbin gidiş ve neticeleri üzerinde kat'i tesirli olmaktan geri durmıyan ehemmiyetli vaziyetler ve değişiklikler hasıl edebilir.

Birleşik Amerika, bilhassa hava ve kara harb kuvvetleri itibarile hazırlıklarını henüz tamamlıyamamış bulunduğu şu sırada bile, Almanya aleyhinde harbe girebildiği takdirde Atlantik muharebesi Almanya aleyhine dönebilir. Çünkü, Rus harbinin başlamış olmasına rağmen Almanyanın şiddetle devam ettirebildiği Atlantik muharebesinin sonu, uzun yollu Alman uçak ve denizaltılarının batırma kudret ve verimlerile İngiliz deniz muhafaza vasıtalarının vapur kafilelerini koruma imkânları arasındaki nispet ve tenasübün vereceği riyazî neticeye bağlıdır.

Filvaki, eğer Alman uçak ve denizaltılarının batırma kabiliyetleri İngiliz koruma deniz vasıtalarının muhafaza imkânlarına galebe çalarsa, Atlantik harbini Almanya kazanır, aksi takdirde İngiltere muzaffer olur. Bugün ise İngilterenin, yalnız kendi uçakları, muhribleri ve sair her türlü vapur kafile koruma vasıtalarile Atlantik muharebesini kendi lehinde bir neticeye vardıramıyacağı Almanların, üçte birinden fazlasını telâfi etmek imkânları bulunamıyacak derecelerde gemi batırabilmekte olmalarile meydandadır. Bu gemiler ise, adalardan ibaret olan İngiltereye Amerikadan ve dünyanın her tarafından yiyecek, ham madde, uçak, tank, top ve sair her türlü silâh, mühimmat, malzeme velhasıl onu ayakta tutmağa ve harbi uzatmağa yarayan her şeyi taşımakta olduklarından bunların batırılması İngiltere için tehlikelidir.

Fakat, Atlantik harbi, bu suretle yalnız Almanya ve İngiltere için bir ölüm, dirim harbi olmakla kalmıyarak Birleşik Amerika da bununla yakından ve ehemmiyetle alâkalanmaktadır. Çünkü o, İngilterenin mağlûb olmasında kendisi için büyük zararlar ve tehlikeler sezmekte ve bu sebeble bin zahmet ve fedakârlıkla imal ederek İngiltereye verdiği harb vasıta ve malzemesinin oraya tamamile ve sapasağlam varmasını lâzım görmektedir. Bunun için ise tek bir yol vardır ve bu da vapur kafilelerini muhafaza etmek hususunda Birleşik Amerikanın bütün deniz harb vasıtalarile İngiltereye yardım etmesi yani harbe girmesidir.

Filvaki, eğer Birleşik Amerika ve İngiliz donanmaları Atlas Okyanusunda kuvvetlerini birleştirirlerse, İngiltereye bilhassa harb ihtiyaclarını nakleden gemi kafileleri şimdikinden en az bir misli daha iyi muhafaza edilerek, Atlantik muharebesi, derhal muvaffakiyetle neticelendirilemese bile, en az bir iki yıl daha uzatılabilir. Bu suretle kazanılacak zamanın ise Birleşik Amerikanın harbe hazırlanabilmesi için büyük kıymeti vardır. Fakat böyle bir hareket, Amerikanın harbe girmesi demek olacağı aşikârdır.

Böyle olmakla beraber Birleşik Amerika, bir türlü harbe giremiyor. Bunun sebebi, yalnız harbe tamamile hazır olmaması değildir; çünkü Birleşik Amerikanın kuvvetli bir donanması vardır ve bunun müdahalesile Atlantik muharebesindeki tehlike zail olabilir.

Amerikanın derhal harbe girmek kararsızlığı daha çok Japonya cihetinden gelir. Çünkü, Almanya - İtalya - Japonya arasında münakid üçlü muahede mucibince, Amerika, Almanya aleyhinde muharebeye girdiği takdirde Japonya da Amerikaya karşı harb ilân edecektir. İşte, Amerikayı, Almanyaya karşı harb demek olan, Atlantikte İngiltereye derhal donanma ile yardımda bulunmaktan alıkoyan başlıca sebeb budur; yani Japonyanın üçlü pakt mucibince kendisine düşen vazifeyi yapacağı kanaatidir.

Filvaki, Birleşik Amerikanın donanması, Atlantik muharebesine derhal müdahale ettiği takdirde bu muharebeyi İngiltere lehine çevirmek kudretine malik ise de, hem bu işi başarmak ve hem de, Japonyanın harb ilân etmesi halinde onun pek muhtemel olan tecavüzlerine karşı Filipin adalarile, Büyük Okyanustaki diğer adaları ve üsleri muvaffakiyetle muhafaza ve müdafaa etmek imkânlarına malik değildir.

Amerika, her ne kadar iki cepheli bir harb ihtimalini karşılamak için ikinci büyük bir donanma inşa etmekte ise, bunun hazır olması için bir kaç yıl daha ister. İşte, Birleşik Amerikanın, bazı vapurları Almanlarca batırılsa dahi, harbe girmekten çekilmesinin baş sebebleri bunlardır. Geçen Büyük Harbde, Japonya, İngilterenin müttefiki olduğu için Amerika iki cepheli bir harb ihtimalinden korkmuyordu. Şimdi ise Japonya, Almanyanın müttefiki olmak dolayısile Amerikanın onu ehemmiyetle sayması ve dikkate alması iktiza eder.

O halde Japonya, şimdiki durumunu muhafaza ettiği müddetçe, Birleşik Amerika, ya tamamile hazırlanıncıya kadar harbe girmiyecek ve yahud Japonyanın Asya doğusunda ve Büyük Okyanusun garb ve cenubu garbisindeki bütün arzu ve hevesleri tatmin edilmek şartile derhal Atlantik harbine müdahale imkânını elde edebilecektir. Amerika ve İngiltere için bu son ihtimalden başka da çıkar bir yol yok gibidir. Çünkü, Almanların, Rus harbini muvaffakiyetle bitirdikleri takdirde, bütün harb kuvvet ve kudretlerile garba yani İngiltereye dönecekleri aşikârdır.

H. Emir ERKİLET

Altın fiatları

Altın fiatları hafifçe yükselmektedir. Dün bir Reşadiye altını 2500, külçe 215 kuruş, beşibirarada 111 lira idi.

Teneke tevziatı

Ticaret Vekâleti, İstanbulda en fazla ihtiyacı olanlara tevzi edilmek üzere bir miktar teneke için müsaade vermiştir. Tevziata hemen başlanacaktır.

Yağların kontrolu

Fiat Murakabe bürosu, yağ işlerini tetkik ederken bilhassa şehrin bir çok yerlerinde gizli mağşuş yağ imal edilip bunların da Urfa, Gazianteb ve Edirne yağları gibi ve o fiatlarla satıldığı üzerinde bilhassa durmaktadır. Bu imalâthaneler kontrol edilecektir.

Çocuk kampları açıldı

Maarif müdürlüğü tarafından şehrimizin muhtelif semtlerinde açılan ilk mekteb talebe kampları çok rağbet görmüştür. Çocuğunu bu kamplara vermek üzere Maarif müdürlüğüne müracaat eden birçok ailenin isteği, kadroların dolması dolayısile, yerine getirilememiştir. Zonguldakta ve İstanbulda açılan 7 kampa 900 talebe kaydolunmuştur. Ayrıca Maarif Vekâleti tarafından orta mekteb talebelerine mahsus olmak üzere Haydarpaşa Erkek ve Camlıca Kız liselerinde 250 kişilik iki kamp açılmıştır.

Doğru değil mi?

Tehlikeli ve fuzulî bir zahmet

Belediyenin motörlü sulama vasıtaları şehrin muayyen caddelerini günde bir iki defa sulayorlar. Buna memnun olmıyacak vatandaş yoktur. Yazın bu sıcak günlerinde hem ortalığın serinlemesini, hem de tozların basılmasını temin ediyor.

Gelgelelim, asfalt yerlere.. Ne hikmettir, bilmiyoruz, buraları parke, Arnavud kaldırımı, şose yollardan daha sık sulanıyor. Oralarda toz, toprak mevcud olmadığına göre maksad, yalnız serinlik gayesini takibden ibaret olsa gerek. Fakat, yaş asfaltlar - bütün dünya şoförlerince malûm olduğu üzere - otomobil tekerlekleri için büyük bir mahzur teşkil ederler. Müthiş bir patinaja sebebiyet vererek arabaların sürçmesine, hatta devrilmesine sebebiyet verebilirler. Hele, kauçuk darlığı yüzünden çok eski lâstik tekerleklerin bile zarurî ve mecburî olarak kullanılmakta bulunduğu şu sırada tehlike büsbütün büyüktür. Binaenaleyh, Belediyenin alâkadar dairesi mütemadiyen asfaltları sulatarak, fuzulî bir zahmete girip otomobillerin seyrüseferini güçleştireceği yerde o sularla tozu toprağı bol diğer caddeleri ve sokakları ıslattırsa ve serinletse daha hayırlı bir iş yapmış olur, diyoruz.

Doğru değil mi?

Zabıta vak'aları

Sarıyerde Çeşme caddesi 26 numarada manav Hüseyne aid dükkânla ona bitişik eskici dükkânı, dalgınlık neticesi atılan bir sigara ile kısmen yanmış ve etraftakilerin gayretile genişlemesine ve İtfaiyenin müdahalesine meydan verilmeden söndürülmüştür.

★ Sirkecide Salmatomruk mahallesinde oturan Alinin 6 yaşlarındaki oğlu Sezai evin civarındaki arsada oynarken Yasefe aid arsaya başıboş bırakılan beygirin attığı çifte ile kasıklarından yaralanmış, tedavi altına alınmıştır.

★ Galata Hanönü iskelesine bağlı Anadolu motörü, evvelki gece saat 23 te Harem iskelesi önlerinde demirli bulunan İtalyan bandıralı Seteramba vapurundan gelirken Liman idaresine aid su dubası ile şamandıraya bağlı telin altından geçmek istemiştir.

Bu sırada motörün burnunda bulunan tayfa Osmanın ayağı telle motörün parmaklığı arasına sıkışmıştır.

Vaziyeti ağırca olan Osman, Alman hastanesinde tedavi altına alınmıştır.

★ Büyükderede Ahiler sokağı 5 numarada oturan Ahmed, evvelki gece bisikletle Piyasa caddesinde gezerken Tevfik adında bir çocuğa çarparak muhtelif yerlerinden yaralanmasına sebebiyet vermiştir. Tevfik, tedavi altına alınmıştır.

★ Beşiktaşta Maşuklar yokuşu 51 numarada oturan Kâzımın 11 yaşlarındaki kızı İnci, bakkala gaz almağa giderken ayağı taşa takılarak düşmüş ve elinde bulunan şişenin kırılması neticesinde muhtelif yerlerinden yaralanmıştır.

İnci, kazayı müteakıb Şişli Etfal hastanesine kaldırılmıştır.

Mekteb binalarının tamiri

İstanbul ilk mekteb binalarının yaz tatilinde tamirlerine karar verilmiştir. Tamirata sarfedilmek üzere Vilâyet bütçesinden 10 bin liralık tahsisat ayrılmıştır.

Hastanelerin ihtiyacı

Hastanelerin senelik yiyecek, içecek ve yakacak ihtiyacları tespit edilmiştir. Bunlar için yakında münakasa açılacaktır.

Basın Birliği umumî kongresi

Türk Basın Birliği merkez heyeti reisliğinden:

Birliğin umumî kongresi 18 temmuz 941 saat 11 de Ankarada Birlik merkezinde toplanacağından muhterem azaların teşrifleri rica olunur.

RUZNAME:

1 — Reislik divanı seçimi.

2 — Merkez heyeti raporlarının okunması.

3 — Encümenler seçimi.

4 — Raporların müzakeresi.

5 — Seçimler.

Şehir ve Memleket Haberleri

İdamdan 30 seneye

6 lira için işlenen cinayetin muhakemesi bitti

Üsküdarda bakkal Kemali öldüren arabacı 30 seneye mahkûm oldu

Üsküdarda Doğancılarda, geçen sene teşrinievvelinde bakkal Kemali öldürmekten suçlu arabacı Şadan, İstanbul birinci ağır ceza mahkemesince dün ölüm cezasına mahkûm olmuştur, ancak, bir cihet takdirî tahfif sebebi sayılarak, ölüm cezası 30 sene ağır hapse çevrilmiştir.

Karara göre, evvelce eroin kullanmak ve çalmaktan mahkûmiyeti olan Şadan, bir gün bakkalın dükkânından öteberi çalmak teşebbüsünde bulunmuştur. Bakkal, Şadanı suç üstünde yakalamış, fakat polise teslim etmemesi için yalvaran arabacının suçunu bağışlamıştır. Cinayet akşamı, bakkal, dükkânının kepengini yarı indirerek, dışarıya çıkmıştır. Bu aralık Şadan uzaklaşmayı fırsat bilmiş, içeriye girmiş, çekmecedeki altı lirayı alıp cebine indirmiştir. Gene üzerine gelen Kemalin artık kendisini polise teslim edeceğini anlayan Şadan, tezgâh üstündeki kiloluk tartıyı kaptığı gibi bakkalın başına yerleştirmiştir. Kemal, baygın halde yere serilince, arabacı da çaldığı altı lira cebinde, kaçmış ve altı gün sonra yakalanmıştır. Hırsızlık sırasında adam öldüren Şadanın bu suçu, idamını lüzumlu göstermiştir. Lâkin, çaldığı altı liradan temin ettiği menfaat az olduğu kaydile, cezası 30 sene ağır hapse çevrilerek azaltılmıştır.

***

Aynı mahkeme, Fatihte Sofularda, geçen sene ağustosunda bir sabah karısının akrabasından Fahriyi öldürmek kasdile yaralamaktan ve kaynanası Asiyeyi öldürmekten maznun dokumacı Mehmed Emirin muhakemesinde de, dün kararını bildirmiş, kendisini 10 sene ağır hapse mahkûm etmiştir.

Bu husustaki karara göre, dokumacı Mehmed Emir, evine karısının akrabasından olduğu beyanile misafir edilen Fahrinin uzunca süren misafirliğinden kuşkulanmıştır. Kendisinin evden uzaklaştırılması yolundaki arzusuna, hem karısı Nadire, hem de kaynanası Asiye karşı gelmiştir. Hatta kaynanası, «Fahri, anası taşradan gelinciye kadar bizde kalacak. Hoşuna gitmiyorsa sen evden git» demiştir. Bütün bunları zoraki hazmeden Mehmed Emir, cinayet sabahı, karısına ev masrafı olarak istediği bir lirayı vermek istememiştir. Kadın, parayı kocasının elinden çekmiş, bu aralık Fahri, kadına «Bırak şunun parasını, gitsin. O vermezse ben veririm» diyince, Mehmed hiddetle çakısı elinde Fahrinin üzerine yürümüştür. Evvelâ onu, sonra da onu kurtarmak istiyen Asiyeyi yaralamıştır. Asiye ölmüştür. Fahri de, Mehmed Emirin ikinci hücumundan Nadirenin feryadına yetişenler tarafından güçle kurtarılabilmiştir. Sonradan, tedavi görerek iyileşmiştir. Mahkeme, maznunun bu üçü tarafından tecavüze uğrayarak nefsini müdafaa zaruretinde kaldığı şeklindeki müdafaasını reddetmekle beraber, hâdisede ağır ve şiddetli tahrikin mevcudiyetini varid görmüştür. Karısının Fahri karşısındaki teklifsizce hareketleri, kaynananın damadına karşı bu erkek misafiri iltizamı ve Fahrinin evin erkeği imiş gibi ev işlerine müdahalesi, bu suretle aile reisinin erkeklik şeref ve haysiyetinin ev içinde ihlâli, görülen ağır ve şiddetli tahriktir. Bu sebeble, Mehmed Emire kaynanası Asiyeyi tehevvüren ve kasden öldürmekten verilen 22 sene ağır hapis cezası 7 sene 4 aya, Fahriyi öldürmeğe tam teşebbüsle yaralamaktan verilen 12 sene ağır hapis cezası 4 seneye indirilip, cürümlerin içtimaı sebebile, neticede kendisinin topyekûn 10 sene ağır hapisle cezalandırılması kararlaştırılmıştır. Fahrinin tazminat isteği de reddolunmuştur.

Ahırkapı sahillerinde bir cesed bulundu

Başı, elleri ve ayakları kesilmiş olan kadının hüviyeti henüz anlaşılamadı

Dün akşam Ahırkapı sahillerinde Gülhane parkına yakın bir yerde suların sahile sürüklediği bir kadın cesedi bulunmuştur. Cesedi görenler, derhal polise haber vermişlerdir. Cesedin kolları, ayakları ve başı yoktur ve vaziyeti itibarile bir hayli denizde kaldığı neticesine varılmıştır. Dün akşam geç vakte kadar yapılan tahkikatta hüviyeti tesbit edilememiştir. Cesedi muayene eden Adliye tabibi Enver Karan, Morga kaldırılmasına lüzum göstermiştir. Müddeiumumilik ve zabıta bu kadının bir cinayete kurban gitmesi ihtimalini muhakkak görerek tahkikata bu cepheden başlamışlardır.

İki top kumaşı çalan iki kadın

Çaldıkları mallarla beraber Köprü üstünde yakalandılar

Meliha ve Naime isimli genc iki kadın, bir mağazaya müşteri sıfatile giderek iki top tafta denilen kumaştan aşırdıkları iddiasile adliyeye gönderilmişlerdir. Sultanahmed Üçüncü Sulh ceza mahkemesi, her ikisini de sorguya çekmiş, bir kaç şahid dinlenilmiş ve Meliha ile Naime haklarında tevkif müzekkeresi kesmiştir.. Muhakemenin devamı, daha bir kaç şahidin çağırılmasına bırakılmıştır.

Muhakemenin cereyanından anlaşıldığına göre, Meliha Altınel, evvelki akşam Köprünün Üsküdar iskelesinde, kolunda siyah bir manto ile görünmüştür. Orada bulunan Suad Ejder kaptan, bu kadının endişeli halinden şüphelenmiştir. Bir eroin kaçakçısı ihtimalini düşünerek yanına yaklaşmış, onun geldiğini gören Meliha da, Adalar iskelesine doğru kaçmış ve kolundaki mantoyu, oradaki telefon kulübesinin yanına atmıştır. Tam bu sırada karşıdan gelen sivil memur Ziya Öztürk, Melihayı bileğinden tutarak, Köprü altında nane satan İsmet islmli bir çocuğa «şu mantoyu kaldır, getir» demiştir. Derken bazı kimseler, bu kadının yanında bulunan arkadaşı Naime Taşçetinin vapura girdiğini haber vermişler. Bunun üzerine, o da, yanındaki çocuğile, vapurdan çıkarılmıştır. Mantonun muayenesinde, kol kısımları içerisine sokulan iki parça tafta ele geçirilmiştir. Bunların mağazadan çalındığı da tahkikle öğrenilmiştir.

Mahkemede, Meliha, «ben, bu işi yalnız başıma yaptım» diye, suçu iştiraksiz benimsemiştir. Naime de, bu işle hiç bir alâkası olmadığını ileri sürmüştür. Mağazanın müdürü ise, dükkâna her ikisinin birlikte geldikleri iddiasındadır. Mahkeme, bu itibarla tahkikatı geniş - letiyor.

Yedikulede yanan deri fabrikası

Yangın mahallinde dün bir keşif yapıldı

Evvelki akşam Yedikulede kösele, vidala ve rugan imalâthanesinde vukua gelen yangın tahkikatı devam etmektedir. Yangın, rugan boyamak için kullanılan benzinin karıştırılırken parlaması neticesi vukua geldiği kuvvetle tahmin edilmektedir. İtfaiyenin bütün gayretine rağmen imalâthaneyi teşkil eden iki katlı kârgir ve üç katlı ahşab bina tamamen yanmıştır. Yangın esnasında Hüseyin adında bir amele muhtelif yerlerinden ağırca ve fabrika sahiblerinden Marko da hafif surette yaralanmıştır.

Fabrika Ahen ve Münih sigorta şirketine 70 bin liraya sigortalı bulunuyordu.

Müddeiumumilik ve zabıta dün hâdise ile yakından alâkadarların ifadelerini almıştır. Hâdisede bir kasıd olup olmadığı üzerinde durulmaktadır.

Tahkikata, Müddeiumumî Fehmi, el koymuştur. Yanan fabrikada dün bir keşif yapılmıştır. Tahkikatın bugün inkişaf etmesi muhtemeldir.

Tevfik Fikret müzesi

Şair Tevfik Fikretin Rumelihisarındaki Aşiyanı yalnız «Tevfik Fikret müzesi» olarak kullanılacaktır. Binada yapılacak tadilât için Belediyeden bir heyet dün mahallinde keşiflerde bulunmuştur. Şairin ailesi müzeye konmak üzere, Fikretin el yazılarını, mektublarını, oda eşyalarını vermeyi kabul etmiştir. Bunlar arasında bilhassa Fikretin «Sis» manzumesinden sonra yaptığı İstanbula aid bir tablo da bulunmaktadır.

Üsküdarda siper inşa ediliyor

Üsküdarda umumî siperler inşasına başlanmıştır. Müddeiumumilik mahkûmların inşaatta çalışmalarına müsaade etmiştir. Mahkûmlara verilecek ücret tespit edilmiştir. Diğer kazalarda yapılacak olan siperlerin plânları kazalara gönderilmiştir. Bu suretle bütün kazalarda siper inşaatı iki aya kadar bitirilmiş olacaktır.

Berberlerin imtihanı

Kadın berberlerinin, permenant makinelerini kullanmaları hakkında açılan imtihan salı günü yapılacaktır. Berberler cemiyeti Belediyeye müracaat ederek imtihanların bir sene sonra yapılmasını istemiştir. Cemiyetin bu müracaatı reddedilmiştir.

Ne kadar muhtac asker ailesi var?

Şehrimizde bulunan muhtac asker ailelerinin miktarını tespit etmek üzere Vilâyet tarafından yapılan tetkikler bitirilmiş ve bu hususta bir rapor hazırlanarak Dahiliye Vekâletine gönderilmiştir. Bu tetkiklerden 16 kazada 20 bin muhtac asker ailesi bulunduğu anlaşılmıştır. Yardım ihtiyacını karşılamak üzere Belediyenin nakil vasıtalarına zam yapılması hakkında hazırladığı teklif, Münakalât Vekâletince muvafık görülmediğinden bu usul şimdilik kaldırılmıştır. Varidat miktarını arttırmak için yeni bir usul bulunacaktır.

MÜTEFERRİK

Münakalât Vekili Trakyaya gidiyor

Münakalât Vekili Cevdet Kerim İncedayı bazı tetkiklerde bulunmuştur. Münakalât Vekili bugün Trakyaya gidecektir.

Vekil, Trakyada asfalt yolları tetkikten sonra Kırklareline ve oradan Edirneye gidecek, bilâhare hududda yeniden yapılacak olan köprüler üzerinde tetkiklerde bulunacaktır.

Vekil, dün sabah Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul Vilâyet merkezini ziyaret etmiş ve burada bazı görümeler yapmıştır. Öğleden sonra da deniz mehafilinde meşgul olmuştur.

Kahve tevziatı

Resmî daire ve müesseselerin ihtiyacı olan kahveler, dün sabahtan itibaren Belediye kooperatifi tarafından tevzie başlanmıştır. Mersinden yola çıkarılan 853 çuval kahve bugün şehrimize gelmektedir. Bu kahveler de bir mutemede verilmek suretile tevzi edilecektir. Kahve tevziatı normal bir şekilde devam etmektedir. Vilâyetin tertib ettiği usul, halkın mağduriyetine meydan vermemektedir.

HEM NALINA HEM MIHINA

Resmî tebliğler karşısında

Harb, demek iki milletin veya iki milletler zümresinin bütün kuvvet ve vasıtalarile çarpışması demektir. Tayyareler, toplar, tanklar çarpışır, süngüler çatışırken propaganda silâhları da karşılaşırlar., İki taraf sinir harbini, maneviyat harbini kazanmak için, başta resmî harb tebliğleri ve radyo neşriyatı olmak üzere, kafalara, ruhlara hitab veya taarruz eden her silâhı kullanıyorlar. Tayyare bombaları, nasıl cephe gerisinde, yüzlerce kilometre içeride tahribat yapıyorsa, bu manevî silâhlar da öylece zihinleri ve yürekleri tahribe çalışıyorlar.

Bu harbin başındanberi, görülmemiş bir mikyas ve şiddette işleyen ve tesiri de ateşli silâhlardan bazan daha fazla olan bu manevî silâhlar, şimdi, 2400 kilometrelik bir cephe üzerinde cereyan eden Alman - Sovyet harbi münasebetile de bol bol kullanılmaktadır. Bu muharebeler nasıl görülmemiş büyüklükte kuvvetler arasında, gene görülmemiş bir şiddetle devam ediyorsa, propaganda ve sinir harbi de o kadar büyük mikyasta ve o nispette de şiddetli olmaktadır. Bunun en yeni bir delili, bir haftalık muharebelerin bilânçosu hakkındaki karşılıklı Alman ve Sovyet neşriyatıdır.

Almanlar diyorlar ki, düşman cephesini yardık; 4700 Sovyet tayyaresi düşürdük veya yerde tahrib ettik; bizim tayyare kaybımız 150 dir; aralarında 52 tonluk ağır tanklar bulunan 2233 düşman zırhlı arabası tahrib ve zaptolunmuştur; pek çok ganaim aldık; bunlardan şimdiye kadar sayılabilen toplar 600 den fazladır; elimize 40.000 kişi esir düştü. İki Sovyet ordusu esir veya imha edilmek üzeredir.

Sovyetler diyorlar ki, yalandır, cephemiz yarılmamıştır; baskına uğradığımız için düşmanı ağır mağlûbiyete uğrattıktan sonra yeni mevzilere çekildik. Almanlar asgarî 2500 tank, takriben 1500 tayyare kaybetmişler ve 30,000 den fazla esir vermişlerdir. Bizim bir haftalık zayiatımız ise, 850 tayyare, 900 kadar tank, 15,000 kadar kayıb ve esir askerdir; Alman ordusunun taarruz hızı sarsılmış, düşmanın yıldırım zaferi akamete uğramıştır.

İşte birbirini tutmıyan iki resmî harb tebliği. Yalnız bir noktada ittifak var: Almanlar, cephenin şimal kısmında, Litvanyada ilerlemeğe muvaffak olmuşlardır. Fakat zayiat listeleri asla birbirini tutmuyor. Biz, gerçi iki senedir, muharib tarafların tebliğlerinde bu gibi mübayenetler ve tezadlar görmeğe alıştık amma, bu son rakamlar arasındaki açıklar o kadar büyüktür ki bir türlü ikisinin ortasını bulamıyoruz.

Filvaki, Almanlar 150 tayyareye karşı 4700 düşman tayyaresi imha ettik, diyorlar; Sovyetler de 850 tayyareye karşı 1500 Alman tayyaresini tahrib ettik cevabını veriyorlar. Bu kadar mübayeneti telif etmek ve ikisinin ortasını bulmak nasıl kabil olur? Yalnız Moskovanın Berlinden biraz daha munsif ve mutedil davrandığını kabul etmek lâzımdır. Eğer, iki tarafın da çifte bir artırma ve eksiltme mübalâğası yapmadıklarına emin olmasaydık, kendi zayiatları hakkında verdikleri rakamlara inanmamak, düşman zayiatını bildiren yekûnlara inanmak doğru olur, derdik. Fakat, buna da imkân göremiyoruz. Kızılordu, bir haftada 4700 tayyare kaybettiyse, 10000 den fazla tayyaresi olduğu iddia edilmesine rağmen, bu zayiatı telâfi edemiyecek hale gelmiş demektir. Tayyare zıyaı, ayni hızla devam ederse, bir aylık muharebeden sonra, Sovyetler Birliğinde ilâc için tek tayyare kalmaz. Çünkü haftada 4700 tayyare, aşağı yukarı ayda 18,800 tayyare eder.

Ateşe sürülen birliklerin ve verilen zayiat yekûnlarının azameti, iki tarafın da canla başla boğuştuklarını gösteriyor. Biz, bitaraf vaziyette olduğumuz için, bu müthiş mücadeleyi kaydetmekle iktifa ediyoruz. Hangi tarafın doğru söylediği muharebelerin inkişafı neticesinde, çok geçmeden anlaşılacaktır.

İthalât

Şehrimize İsveçten 110 ton çivi, buz makinesi, akümülâtör, çelik çivi ve testere gelmiştir.

Küçük hikâye

Yağmurdan kaçarken...

N. Tapman

Kasvetli bir kış gecesi.. Tarık, Necmi, ben.. Üç arkadaş vakit geçirecek tatlı bir meşguliyet arıyorduk. Dışarıda hırçın bir rüzgârla, pencere camlarını kamçılıyan, sonsuz bir yağmur elele vermiş, ortalığı altüst ediyorlardı.

Ilık, sükûnetli odamızda gamsız gamsız oturup kitab okumak, radyo dinlemek, yahud oyun oynamak vardı ama nedense bu akşam hiç birini canımız istemiyordu.

Düşündük taşındık.. Ben, eğlenceli sandığım bir mevzu buldum: Söz sırası en genceden en yaşlıya gelmek üzere, herkes başından geçen acayib bir vak'a anlatsın, dedim. Teklifim kabul olununca da en gencimize dönerek:

— Haydi öyleyse, dedim, davran bakalım!

Necmi, hikâyesine şöyle başladı:

— Dediğim; aşağı yukarı, beş altı seneyi buluyor. O vakte kadar kısmet olup da bir türlü göremediğim (B...) taraflarını gezip dolaşmak, biraz hava almak fikrile parlak bir mayıs günü öğleye doğru (M...) ya gelmiştim. (M...) nın denizden görünüşü hoşuma gittiği için vapurdan çıkar çıkmaz istasyon tarafına sapan yolcu kafilesine karışmıyarak aksi tarafa büküldüm. Maksadım, (B..) seyahatini iki gün geriye bırakıp ilkönce (M...) yı gezmekti.

Gelişimin öğleye tesadüfünü söylediğime bakınca karnımın da elbet aç olacağına hükmetmişsinizdir. Şehrin methalinde, deniz kıyısında gördüğüm temizce küçük bir lokantaya girdim. Boş yer kalmamıştı. Tekbaşına bir masada yemek yiyen birinin karşısına geçip oturmağa mecbur oldum. Benim gibi vapurun yanaşma saatinde gelen ve elinde ufak bir çanta bulunan her yabancının, yolculuğuna ve İstanbuldan gelmiş olacağına hükmolunmak tabiidir. Küçük kasabalarda böyle şeyler pek kolay göze çarpar. Ben de masa arkadaşımın dikkatini celbettim. Benimle alâkadar oldu. Niçin geldiğimi sordu, anlattım. O da dün (B...) den gelmiş, oradaki tuhafiyeci dükkânını likide etmiş, geldiğim vapurla büsbütün İstanbula gidiyormuş. Biz, biraz daha hoş beşten sonra ahpablığı ilerlettik. Arkadaşım, cebinden çıkardığı kart dövizitinin arkasına inmesi muhtemel bir otel ismi yazarak uzattı. Buraya uğramamı rica etti. Ben de ona kendi kartımı verdim.

Bu münasebetle aklıma geldi: (M...) da iyi ve rahat bir otel olup olmadığını sordum. Dedi ki:

— Zaten burada topu topu iki otel var. Ben dün gece (C...) otelinde yattım. Fakat rahat edemedim. (Safa) otelinin daha iyi olduğunu işittim. Siz isterseniz oraya gidin.

Teşekkür ettim. Birkaç dakika sonra vedalaştık. O; vapuruna, ben, otelime doğru yollandık. Lâkin ben, herşeyden evvel şehri ve civarını görmek için dolaşmaya başladım. Bilmediğim sokaklarda, tanımadığım insanlar arasından merakla etrafıma bakına bakına yürürken bir de sigara tellendirdim.

Bütün varlığımı saran bir haz içinde yoluma devam edip giderken, birdenbire nasıl oldu bilmem, galiba genzime sigaramın dumanı kaçtı. Kuvvetlice öksürmeğe başladım. Uzun süren bir öksürüğü müteakıb da yere tükürmeğe mecbur oldum.

Birkaç adım atar atmaz arkamdan birinin seslendiğini işittim. Başımı çevirdim, baktım ki bir polis.. Bana doğru geliyor. Durup bekledim. Yanıma gelince adımı, nereden geldiğimi, nerede oturduğumu sordu. Hepsine cevab verdim. Safa otelinde kalacağımı da ilâve ettim.

Polis, bunları güzelce not ettikten sonra; tükürdüğüm için bir lira para cezası yazdığını, bu akşam yahud yarın sabah otele gelecek tahsildarın parayı benden alacağını müjdeliyerek yürüdü gitti.

Yalnız kaldığım zaman kendi kendime kızmaya başladım. Polise herşeyi, olduğu gibi haber verecek ne vardı sanki?.. Dünyada doğru söyleyici ben mi kalmıştım?..

Bu işte, vereceğim cezadan ziyade boşboğazlığıma kızıyordum. Artık keyfim kaçmıştı. Bununla beraber vaziyetin büsbütün tamir çaresi de kalmamış değildi. Kimsenin beni tanımadığı bir şehrin otelinde adımı değiştirsem ne çıkardı?.. Bunu düşünürken aklıma, cebimdeki kart geldi. Kartın sahibi de buranın yerlisi olmadığı gibi başka otelde geceleyiğinden falso korkusu yoktu. Öyle yaptım. Adımı soran otelciye, yeni ahpabımın, cebimden çıkardığım kartını masasının üstüne bırakarak otel defterine şu isim ve adresle kaydolundum:

Numan Tecimer
Tuhafiyeci
(B...) de (...) caddesi. Numara 66

O akşam beni kimse aramadı. Ben de yol yorgunluğile erken yattım, uyudum. Sabaha da geç kalktım. Giyinirken kapı vuruldu, Açtım: Tanımadığım bir adam, beni maliye tahsil şubesinden istediklerini söyledi Adımı, adresimi değiştirmişken nasıl bulunduğuma hayret ettim. Artık olan olmuştu. Maamafih akşamki sinirliliğim geçtiği için pek aldırmadım: (Nihayet bir lira bu!.. Üzüntüye değmez) diye düşündüm. Hatta akşam işi izam etmemi manasız buldum.

Sokakları ve dairelerin yerlerini bilmiyordum. Beyhude yorulmıyayım diye gelen adama biraz beklemesini rica ettim. Giyinir giyinmez beraber çıktık, tahsil şubesine geldik. Ben, yalnızca memurun odasına girdim. Memur, beni yukarıdan aşağı süzdü ve oldukça sert bir çehre ile:

— Nasıl, bizi aldatır mısın?.. dedi.

Fena bozuldum. Yaptığımın hoş bir şey olmadığını artık iyice anlamıştım.

— Kusura bakmayınız, dedim, nasılsa bir çocukluk etmişim, hareketimden çok mahcubum.

Memur, yumuşar gibi oldu:

— Numan Efendi, dedi, sen çocuk değilsin. Maşallah aklı başında bir esnafsın. Vergi borclarınızı ödemeden savuşmak size yakışır mı? Allahtan ki bu sabah (B..) den telefon ettiler. Komşularınıza (M..) da biraz kalacağınızı, (C..) oteline ineceğinizi söylemişsiniz. Halbuki siz o otelden de, İstanbula gidiyormuş gibi çıkıp Safa oteline gelmişsiniz. Aklınızca İzinizi kaybetmek istemişsiniz. Olacak şey mi bu?.. Neyse, asıl işe gelelim (B..) maliyesine vergi borcunuz, cezasile beraber, 15 lira 96 kuruş tutuyor. Kaleme gidiniz de tahsil müzekkeresini kessinler. Parayı, bununla vezneye yatırır makbuzunu kalemden alırsınız... (Parmagile zile bastı. İçeri giren odacıya beni göstererek):

— Bayı kaleme götür de muamelesini yaptırsın! dedi.

***

Hikâyenin burasında ben merakla sordum:

— Ey, nasıl kurtuldun sonra?..

Necmi melûl melûl yüzüme bakarak:

— Nasıl mı kurtuldum? Bay Numanın borclarını derhal ödemek ve -yanımda bir vapur parası kaldığı için de- hemen İstanbula dönmek suretile!..

Tarık da şunu sordu:

— Parayı Numandan alabildin mi bari?

— Ne gezer!.. Bir daha yüzünü bile göremedim. Ben yalnız bu gezintiden, pahalıya mal olan bir dersle hatıra koleksiyonumu süsliyen bir makbuz kazanmış oldum. hepsi o kadar!

Nakleden:
N. TAPMAN

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Ortaşarkta mühim değişiklikler

İngiltereden alınan haberlere göre İngiltere hükûmeti Ortaşark cephesi Başkumandanı General Wavell'i değiştirmeğe lüzum görmüş ve onu Hindistana göndererek Hindistandaki başkumandanını Ortaşarka getirmiştir. General Wavell, bu sene içinde talihin en müstesna iltifatına nail olarak şimali Afrikada kazandığı muvaffakiyetlerle ve İtalyan ordusunu silip süpürerek Bingaziyi işgal etmekle dünyanın her tarafında günün en çok anılan ve her adımı merak ve heyecanla takib olunan en mühim şahsiyeti olmuştu. Bu kadar büyük bir muvaffakiyetten ve bu muvaffakiyetle mütenasib geniş bir şöhretten sonra talihin bu adama karşı küsmesi beklenmiyor, bilâkis onun bütün Ortaşarkta zaferden zafere koşması umuluyordu. Fakat General Wavell çok geçmeden harb talihinin dönmesile karşılaştı ve yıldırım süratile kazandığı muvaffakiyet ve şöhretin yıldırım süratile sönmeğe yüztuttuğunu gördü.

İhtimal ki, General Wavell'in ordusuna dokunulmamış ve Yunanistana yardım için daha başka kaynaklar bulunmuş olsaydı, yahud Yunanistan seferine iştirake karar verilmeseydi, General Wavell de kazandığı zaferi idame eder, ve Almanların Trablusgarba çıkmış olmalarına rağmen hiç olmazsa Siranikayı elde tutar ve bu vaziyeti idameye muvaffak olurdu. Fakat General Wavell, ordusunun bir kısmını Habeşistana göndermiş olduğu gibi, bir kısmını da Yunanistana yollamış, bunun neticesi olarak Trablusgarbdaki İtalyan kuvvetlerinin bakiyesini takviye eden Almanların ileri hareketi karşısında gerilemeğe mecbur olmuştur. Ve bu sayede Almanlar Mısır hudutlarına kadar ilerilemeğe, hatta Mısır hududunu bir miktar geçmeğe imkân bulmuşlar, diğer taraftan Yunanistan ve Girid seferlerinin muvaffakiyetsizlikle neticelenmesi de Mısır için ayrı bir tehlike teşkil etmiştir. Geçenlerde General Wavell'in kuvvetleri Almanları ve İtalyanları Mısır hududundan söküp atmak için bir teşebbüste bulunmuş, fakat bu teşebbüs de muvaffakiyetsizlikle neticelenmiş ve bu da General Wavell'in harb talihini tekrar lehine çevirmeğe kolay kolay imkân bulamıyacağını göstermiştir.

Bu hâdiseyi takib eden Suriye seferi de General Wavell'in hesabına bir muvaffakiyet sayılmamış ve bu seferin sürüncemede kalması ve adeta müzminleşmesi, her halde General Wavell'in kazandığı nüfuz ve itibar üzerinde çok derin bir tesir yapmıştır.

Nihayet General Wavell'in Mısırdan Hindistana nakledilmesile karşılaşıyoruz.

İngiltere hükûmeti Ortaşark cepheleri Başkumandanlığının yalnız askerî harekâtla değil, ayni zamanda bir çok siyasî ve sivil faaliyetlerle meşgul olduğunu nazarı dikkate alarak Ortaşark kumandanlığı nezdinde harb kabinesinin mümessili olacak ve bu siyasî işleri deruhde edecek bir nazırı tayine karar vermiştir. Bunun sebebi, Ortaşark kumandanlığının yalnız Mısır ve Libya ile değil, Habeşistan, Somali, Filistin ve Suriye ile ve bütün bu havalideki siyasî vaziyetle alâkadar olması ve buna göre tedbirler almak ve icraatta bulunmak mecburiyetinde bulunmasıdır. Şimdiye kadar bu vazife bizzat başkumandanlık tarafından deruhde olunmakta ve bu da başkumandanlığın vazifelerini azami derecede genişletmekte idi.

İngiltere hükûmeti, siyasî vazifeleri harb kabinesini temsil eden salâhiyetli bir şahsiyete vermekle başkumandanlığın yalnız askerî işlerle meşgul olmasını temin etmiştir.

General Wavell'in halefi bu kolaylıklardan istifade ederek Ortaşarkta faaliyete geçecek ve bu cephenin haiz olduğu kıymetle mütenasib bir faaliyet göstermeğe çalışacaktır.

Uzakşarkta:

Japonya hükûmeti Japon İmparatorunun iştirakile Rus - Alman harbine karşı ittihaz edeceği hattı hareketi kararlaştıran bir toplantı yapmışsa da Japonya Hariciye Nazırı Matsuoka'nın içtimaı müteakıb vuku bulan beyanatından verilen kararın mahiyeti anlaşılamamıştır ve bu kararın mahiyeti anlaşılamadığı için Almanya, İtalya ve Sovyetler Birliğinin Tokyodaki sefirleri, Matsuoka ile ayrıca görüşmeğe lüzum görmüşlerdir. Matsuoka'nın beyanatından bütün anlaşılan, Japonyanın vaziyeti sıkı bir alâka ile takib ederek uyanık davranacağından ibarettir.

Japonyanın henüz karar vermediği bu sırada Mihver devletleri Nankin hükûmetini tanımakla Japonyayı hoşnud etmeğe baktıkları gibi Çunking hükûmeti de, yani Çan-Kay-Şek'in idaresindeki millî Çin hükûmeti de Mihver devletlerile siyasî münasebetlerini kesmiştir. Çin milliyetçileri, bu şekilde hareket etmekle, Japonyayı hoşnud etmek mukabilinde bütün Çin milletini inkâr eden Mihveri protesto etmiş oluyorlar.

Dün, Uzakşarktaki vaziyetten bahsederken Avrupada daha başka devletlerin Mihveri takib edeceğine işaret etmiştik. Nitekim bugünkü haberlere göre İspanya hükûmeti de Nankin hükûmetini tanımağa karar vermiştir.

Japonyanın da tereddüd göstermesine rağmen vaziyetini tasrih edeceği zaman her halde uzak değildir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Millî Şefin teşekkürleri

Cumhur Reisimiz, kabotaj bayramı münasebetile gönderilen tebrik telgraflarına iltifatlarla mukabele buyurdular

Ankara 2 (a.a.) — Riyaseticumhur Umumî Kâtibliğinden:

Kabotaj hakkının Türk bayrağına geçtiği günün 16 ncı yıldönümü münasebetile yurdun her tarafından aldıkları tebriklerden mütehassis olan Reisicumhur Millî Şefimiz İsmet İnönü teşekkürlerile karşılık tebriklerinin iblâğına Anadolu Ajansını tavsit etmiştir.

Münakalât Vekilinin Cumhur Reisimize çektiği tazim telgrafı

Denizciler bayramının on altıncı yıldönümü münasebetile Münakalât Vekili Cevdet Kerim İncedayı, Reisicumhur Millî Şef İsmet İnönüne şu tebrik ve tazim telgrafını çekmiştir:

Millî Şef ve Cumhur Reisi İsmet İnönünün Yüksek Katına

Garb cephesinde muzaffer ordularıhızla kurtardığınız, Lozan sulhu ile kurduğunuz yeni Türkiyede, tedbir, kuvvet ve temkinin bahşettiği saadet ve intibah içinde Türk sularında kabotajı Türk bayrağına ve Türk çocuğuna hak olarak kazandırdığınız denizciler bayramının on altıncı yıldönümünü tes'id ettiğimiz şu anda Münakalât Vekâleti ailesinin ve Türk denizcilerinin sonsuz tazim ve minnetlerini ve sarsılmaz bağlılıklarını arzetmekle mes'udum.

Münakalât Vekili
Cevdet Kerim İncedayı

Millî Şefimizin cevabı

Cevdet Kerim İncedayı
Münakalât Vekili
İstanbul

Denizciler bayramı vesilesile bildirdiğiniz asil duygulardan dolayı size ve temsil ettiğiniz Vekâlet ailesile Türk denizcilerine teşekkür ve tebriklerimi sunarım.

İsmet İnönü

Münakalât Vekili Cevdet Kerim İncedayı, Büyük Millet Meclisi reisi Abdülhalik Renda, Başvekil Dr. Refik Saydam ve Parti Genel Sekreteri Dr. Fikri Tüzere bu münasebetle tazim ve tebrik telgrafları çekmiş ve cevablar almıştır.

Habeşistanda yeni esirler alındı

Esirler arasında iki general, 240 zabit var

Kahire 2 (a.a.) — Ortaşark İngiliz kuvvetleri umumî karargâhı tarafından dün neşredilen tebliğ:

Libyada iş'ara değer bir hâdise olmamıştır.

Habeşistanda: 27 hazlarnda. Ghimbi'nin işgali esnasında General Bertello, General Cam ve General İsti ile 245 subay ve 1941 İtalyan ve 841 de yerli asker İngiliz kuvvetleri tarafından esir edilmiştir. İğtinam edilen malzeme arasında 6 sahra topu vardır.

Ortaşarkta düşürülen tayyareler

Londra 2 (a.a.) — İngiliz Hava Nezareti istihbarat bürosunun bildirdiğine göre, bu senenin ilk altı ayı içinde İmparatorluk hava kuvvetleri Ortaşarkta yerde ve havada 1453 düşman tayyaresi imha etmişlerdir. Haziranda 210 düşman tayyaresi düşürülmüştür. Bunlardan 55 i Suriye harekâtı esnasında düşürülen Vişi hükûmeti kuvvetlerine mensubdur.

İtalyan tebliği

Roma (a.a.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 392 numaralı tebliği:

Şimalî Afrikada Sollum cephesinde topçu faaliyeti kaydedilmiştir.

Alman ve İtalyan tayyareleri Tobruk istihkâmlarını ve tesisatını bombardımana devam etmişler ve limanda bulunan bir kaç gemiye isabetler kaydetmişler - dir.

Dünkü tebliğde zikredilen Bardianın şimalinde düşman gemilerine karşı yapılan hava taarruzları neticesinde mütevali hücumlarla iki muhrib hasara uğratılmıştır.

Bundan başka bu gemileri himayeye teşebbüs eden üç av tayyaresi düşürülmüştür.

Şarkî Afrikada düşmanın Debra Tabor'a yaptığı yeni bir taarruz kahraman kıt'alarımız tarafından geri püskürtülmüştür.

Ruzvelt, İngiliz milletine hitab edecek

Londra 2 (a.a.) — Burada öğrenildiğine göre, Ruzvelt, 4 temmuzda İngiliz milletine hitaben radyoda bir nutuk söyliyecektir.

Suriyeye verilecek istiklâl

General Catroux Suriye Başvekiline bir mektub gönderdi

Londra 2 (a.a.) — Hür Fransız kuvvetleri umumî karargâhının Suriyede bulunan harb muhabirinin bildirdiğine göre, Suriye hükûmeti General Catroux'nun Suriye başvekiline gönderdiği mektubu neşretmiştir. Bu mektubda Suriyenin istiklâline taallûk eden mevzuların geçirdiği muhtelif safahattan elde edilen neticeler bildirilmektedir. Muhabire göre, General Catroux mektubunda karşılıklı ve müsavi haklara istinad eden bir muahede imza edileceğini ve bu muahedede Fransız - Suriye işbirliğinin esas ve şartları tayin edileceğini beyan etmiştir. Catroux Suriyenin kanunu esasisini kendi arzusuna göre hazırlamak hususunda serbest bırakılacağını ve millî menfaatlerini en iyi idare edecek kimseleri iş başına getirebileceğini vadetmiştir.. Hür Fransa, bütün Suriyenin müttefik işgal kuvvetleri tarafından manda rejiminden tahlis edilir edilmez bu gayeleri müstacelen tahakkuk ettirmek arzusundadır. General Catroux, Suriyeyi, Suriye hükûmetinin 20 haziran 1941 tarihindeki salâhiyetlerile idare etmesine müsaade edilmesini istemektedir. Catroux bütün Suriye müttefik kuvvetleri tarafından işgal edilir edilmez vazifesinin nihayet bulacağını bildirmiştir.

İngiliz tebliği

Kahire 2 (a.a.) — İngiliz resmî tebliği:

Suriye: Şam ve sahil kısımlarında mahallî terakkiler kaydedilmiştir.

Sair mıntakalarda vaziyette değişiklik yoktur.

Vişi hükûmeti, Beyrutta tevkifat yaptı

Kudüs 2 (a.a.) — Vişi makamlarının Beyrutta bazı mühim şahsiyetleri tevkif ettikleri öğrenilmiştir. Bu şahsiyetler, son nümayişler esnasında Vişi kıt'alarının şehirden çekilmesini isteyenlerdir. Mevkuflar arasında mühim gazetelerin sahibleri, muharrirler, avukatlar ve eski Lübnan Maarif Nazırı da bulunmaktadır.

Bazı haberlere göre, Vişi kuvvetleri Merclayun'u tahliye etmeden evvel İngilizler hesabına çalıştıklarını bahane ederek bir çok kimseleri kurşuna dizmişlerdir. Bunlar arasında iki de kadın vardır.

Meclise yapılan teklifler

Ankara 2 (Telefonla) — Seyhan mebusu Sinan Tekelioğlu kazanc vergisi kanununun 3 üncü maddesinin 13 üncü fıkrasını değiştiren bir kanun teklif etmiştir. Teklif, İktısad, Bütçe ve Maliye Encümenlerinde tetkik olunacaktır. Kocaeli meb'usu İbrahim Tolon da askerlik kanununun 3920 numaralı kanunla değiştirilen 35 inci maddesinin C fıkrasının tefsiri hususunda bir takrir vermiş ve bu takrir, Meclisin Millî Müdafaa Encümenine havale olunmuştur.

Tetkik ve tenkid

Avrupa edebiyatı ve biz

Yazan: **Celâleddin Ezine**

Dostum, kıymetli edib ve mütefekkir İsmail Habibin uzun bir tetebbu semeresi iki cildlik «Avrupa edebiyatı ve biz» eseri önümde duruyor. Herhangi bir sahifesini açsam, bilhassa şark tefekkür ve harsına dair olanlar, müellifin derin ilmini ve seyyal üslûbunu tespit eden birer nümune. Bu büyük eseri okuyup hazmetmek ve tenkidini yapabilmek için -daha doğrusu methiyesini- uzun zaman lâzım. Bu noktadan «Avrupa edebiyatı ve biz» den etraflıca bahsetmeği diğer bir yazıma bırakarak, şimdilik dikkat nazarımı çeken, kültürümüzü yakından alâkadar eden bir dava üzerinde duracağım.

«Avrupa edebiyatı ve biz» in esas mevzuu garb ve şarktan Türkiyeye gelen kültür ve tefekkür hareketlerini ve dilimize tercüme edilen eserleri telhis ve tetkiktir. Bunların arasında hayretle şuna şahid oldum. Garbdan aldığımızın büyük ekseriyetini Fransız hafsı ve edebiyatı teşkil ediyor. Hatta o kadar ki, Fransız fikir emtiası yeryüzünde mevcud olmasaymış, acaba Avrupadan biz ne alacakmışız diye insanı düşündürüyor.

Tanzimat, «Gülhane Hattı» ile bize Avrupanın kapılarını açtı. Fakat ne açış! Sanki Avrupa yalnız Fransa imiş gibi fikir, san'at, müspet ilimler ne varsa, hepsini oradan almışız. Yalnız ilim, fikir, san'at ve edebiyat sahalarında değil, uhudu atikadan istifade ederek iktisadî hareketlerimize de nüfuz eden Fransa, malî ve mülkî idare sistemimizde de başlıca rolü oynamağa başlamış. Bu suretle maddî ve manevî iki tazyik arasında kalan içtimaî hayatımızın yapma ve mukallid tarafı da Fransız usul ve örflerini benimsemiş ve bilhassa dilini konuşmakla Türk cemiyetinin garblılaştırıldığı yanlış zehabına kapılmış.

Edebî cephede, Tanzimattan sonra da Fransız hayranlığı çorab söküğü gibi gitmiştir. Namık Kemal epey müddet Londrada kaldığı halde, sanki İngiliz ilim ve irfanı mevcud değilmiş gibi, Montesquieu ve mütemmimi Fransız mütefekkirlerile meşgul olmuş. Recaizade Ekrem Bey için şiir demek yalnız Fransız nazmı ve türkçeye tercüme ettiği mısralar da sade fransızcadan alınma. Şinasi Fransada okumuş ve Fransız ideolociasına âşık; bizde yapılmasına işaret ettiği yeniliklerin örneğini Fransada görüyor. Daha sonra «Edebiyatı Cedide» zümresinin yüzde doksan gibi ağır bir nispeti fikir ve tekniğini Fransız kültürüne borclu; hem öyle gözü bağlı bir halde ki; Ahmed Şuayb gibi «Serveti Fünun» edebiyatının mütefekkir geçinen bir zavallısı «Hayat ve kitablar» adlı eserinde hayat ve kitabların yalnız Fransada mevcudiyetine kani. Tevfik Fikretin, nazım denince hemen aklına avam şairi François Coppée geliyor. Cenab Şehabeddin Fransada okumuş, oraya hayran.

Halid Ziya, İzmirde Fransız mektebinde tahsiline başlamış, ileride yazacağı eserlerinin usul ve tekniğini, bazılarında örf ve âdetlerine varıncıya kadar; üçüncü cumhuriyet devri Fransız romancılarından alıyor. Yalnız Mehmed Rauf, İngilterede bulunduğu için biraz İngiliz havası getiriyor. İtalyan, Rus, Alman, İspanyol kültürleri bahis mevzuu bile değil. Ve bütün Tanzimat» ve «Edebiyatı Cedide» bu kadar. Başka? Başka, sermayesile maddeten yerleştiği memleketimizde Fransa, manen de hâkim; edebiyatile, lisanile, mekteblerile...

Koca bir inkılâb geçirdiğimiz halde bugünkü vaziyetimiz nedir? Fransız nispeti azaldığı halde, şunu da itiraf etmeliyiz ki, gene ayni kültürün tesiri altında bulunmaktayız. Hem bu sefer üstelik de, sadeleştirdiğimiz türkçeye, Arab ve Farsça kelimelerin yerine aldığımız ecnebî kelimeleri bile menşelerinde olduğu gibi yahud millileştirerek, meselâ ideolocia, dramaturcia diye kullanacağımız, halis fransızcasını, ideoloji, (idéologie), dramatürji (dramaturgie) diye sarfediyoruz. Fransız fikir ve san'at hareketlerinin ehemmiyetini inkâr edecek kadar safdil değilim. Ben de mütevazı bilgi ve görgümün mühim bir kısmını Fransaya borcluyum. Fakat Fransız fikir ve san'at hareketleri kadar ehemmiyetli ve belki de bir çok hususlarda onlara üstün olan diğer ecnebi kültür hareketleri de mevcuddur. Felsefe, dramaturcia ve klasik nazımda Alman ve İngilizler; romanda Ruslar ve Amerikalılar; «piéce à these» de İsveç ve Norveçliler ve saire gibi...

Bu edebiyatların, örnek ve ölçü bakımlarından Türk edebiyatında hiç bir rol oynamadıklarını iddia etsek yeri vardır.

Geçen makalemde edebiyatımızın garbdan aldığı örneklerden lâyıkile müstefid olamadığını yazmıştım. Bunun sebeblerini araştıracak olursak, yalnız Fransızlara temayülümüzün esas olduğunu takdir ederiz. Fransız romanının bize verebileceği şehevi psikolocia tahlilleri, hele bugünkü ferd ve cemiyet rabıtalarını sevkeden nazariyeler arasında şüphesiz ki müspet bir verimdir. Fakat mütemadiyen de Gide yahud Maurois'nın şehevi tahlillerini dünya edebiyatının nümuneleridir sanmak bilmem ne kadara kadar doğru bir görüştür.

Edebiyatla fazla meşgul olmıyan münevverlerimiz bile Fransanın çok az tanınmış bir muharririni okudukları halde, diğer edebiyatlara tamamile lâkayd kalmışlardır. Yeni bir teknik, görüş ve tasvir tarzile Avrupa ve Amerika edebiyat âlimlerini hayret içinde bırakan, eserleri yeryüzündeki medenî dillerin hepsine tercüme edilen Alman romancısı Wassermann, İngiliz Huxley ve Amerikalı Sinclair Lewis'in lisanımıza tercümeleri bir taraf, fransızca tercümeleri bile acaba kaç münevverimiz tarafından okunmuştur? Sonra kitabları Avrupanın şimendifer istasyonlarında ve vapur iskelelerinde satılan dördüncü sınıf bir Fransız muharririnin eserlerinden başka, hususî hayatile de alâkadarız. İşin acı tarafı, Maarif Vekâletinin tercüme heyeti, mütercimlerimiz, nâşirlerimiz dahi yüzde doksan nispetile yalnız Fransız edebiyatından tercümeleri tercih etmektedirler. Garbdan türkçeye çevrilecek eser diyince hemen aklımıza Fransa geliyor. En ince noktalarına kadar, hatta bir çok münevverimizin bir Parisliden daha iyi bildikleri Fransız edebiyatının yanında, kül halinde bile olsa, diğer dünya edebiyatlarında olan bitenden haberdar bile değiliz.

İsmail Habibin «Avrupa edebiyatı ve biz» eserini okurken şunu düşündüm: Acaba müellif kitabına «Fransız edebiyatı ve biz» deseydi daha doğru olmaz mıydı?

Celâleddin EZİNE

Amerika - Şimalî Afrika anlaşması

Fransız müstemlekelerine gıda maddeleri gönderilmesi kararlaştı

Vaşington 2 (a.a.) — Hariciye müsteşarı Sumner Welles gazetecilere beyanatta bulunarak iki Fransız vapurunun yakında Amerikadan şimalî Afrikadaki Fransız müstemlekelerine hareket edeceğini söylemiştir. Bu vapurlar mezkûr müstemlekelerin şiddetle muhtac oldukları bazı maddeleri hamil bulunmaktadır. Diğer taraftan Marsilyadan ayni günde yola çıkacak olan iki vapur da Amerikaya gelecektir.

Welles, bu yiyecek maddeleri sevkiyatının Amerika hükûmetile General Weygand ve Fas ve Tunus makamları arasında akdolunan anlaşmaya tevfikan yapılacağını beyan etmiştir.

Amerika limanlarile şimalî Afrikadaki Fransız limanları arasında normal ticaret münasebetlerinin yeniden başlamasını istihdaf eden bu anlaşmayı Vişi hükûmeti tasvib etmiş bulunmaktadır.

Welles Fransız makamları verdikleri garantilere riayet ettiği müddetçe bu sevkiyatın muntazaman devam edeceğini ilâve etmiştir. Verilen teminata göre Birleşik devletlerden ithal edilecek maddelerin münhasıran Fransız müstemlekelerinde istihlâk edilmesi icab etmektedir. Bu iaşe maddelerinin Amerika konsoloslukları memurlarının nezareti altında tevzii de şart koşulmuş bulunmaktadır.

Devlet Konservatuarının ilk mezunları

Ankara 2 (Telefonla) — Devlet Konservatuarı bu yıl ilk mezunlarını vermiştir. Yarın saat 16 da Konservatuar salonunda ilk devlet artistlerine merasimle diplomaları verilecektir.

Terfi edemiyen kaymakamlar

Ankara 2 (Telefonla) — 3888 sayılı kanunun 2 nci maddesine bağlı 3 numaralı cetvelde değişiklik yapan lâyiha, Meclisin alâkalı encümenlerinden geçti.

Lâyiha ile kaymakamların kadro eksikliği yüzünden yıllarca bir derecede kalıp terfi edememelerinin önüne geçilmekte, ayni zamanda kaymakamlıktan valiliğe terfie de yol açılmaktadır.

İngilterede bir tren kazası

Londra 2 (a.a.) — Bu sabah Slough civarında Plymouth ekspresile bir marşandiz treni arasında bir çarpışma olmuştur. 5 kişi ölmüş, 5 i ağır olmak üzere de 23 kişi yaralanmıştır. Bunların çoğunu izinli deniz erleri teşkil etmektedir.

Paderevski'nin cenazesi

Nevyork 2 (a.a.) — Paderevski'nin cesedi cuma günü Vaşingtondaki Polonya büyük elçiliğinde halka teşhir edilecek ve cumartesi günü Arlington mezarlığına gömülecek ve harbden sonra Polonyaya nakledilecektir.

Almanya, İsveçten neler istemişmiş?

Bir Vaşington haberine göre Stokholm hükûmeti bunların hepsini reddetti

Vaşington 2 (a.a.) — Vaşingtonun iyi haber alan mahfilleri son günlerde Almanya ile İsveç arasında yapılan ve bir Alman fırkasının İsveç topraklarından geçmesine dair bulunan anlaşma hakkında mütalealar serdetmektedirler. Bu mahfiller mezkûr anlaşmanın azamî talebler karşısında kabul edilen asgarî bir fedakârlık teşkil ettiğini tebarüz ettirmektedirler.

Vaşington mahfillerine göre, Berlin, İsveç hükûmetinden dört şey istemiştir:

1 — 7 Alman fırkasının Finlandiyaya geçmesi.

2 — İsveçle İngiltere arasında yapılan İsveç hava seferlerinin derhal tatili.

3 — İsveçteki bütün İngiliz tebaasının Stokholmde toplanması.

4 — Finlandiya tarafından sipariş edilmiş olan Bofors toplarının Almanyaya verilmesi.

İsveç bu talebleri reddetmiştir. Almanya, Finlandiya hükûmetine müracaat ederek İsveç hükûmeti nezdinde ayni taleblerde bulunmasını istemiştir. Fakat Finladiya İsveçten yalnız bir Alman fırkasının geçmesine müsaade istemekle iktifa etmiştir.

Uzunköprü - Sivilingrad hattına dair kanun

Ankara 2 (Telefonla) — Uzunköprü - Sivilingrad arasında Türk toprağı haricindeki demiryolu kısımlarının işletilmesi hakkındaki kanun lâyihası Meclise verildi.

Bir tayin

Ankara 2 (Telefonla) — Devlet Şûrası birinci sınıf müddeiumumilerinden Ali Rıza Göksu, İktısad Vekâleti teftiş heyetinde birinci sınıf müfettişliğe tayin olundu.

İstanbul Seferberlik müdürü Vekâlet emrine alındı

Ankara 2 (Telefonla) — İstanbul Seferberlik müdürü Ekrem Gönen görülen lüzuma binaen Vekâlet emrine alındı.

Hatay Ziraat Bankasının tasfiyesi

Ankara 2 (Telefonla) — Hatay Mahallî Ziraat Bankasının tasfiyesinde ipotekli ve müteselsil kefaletli zirai alacakların taksitlendirilmesine dair kanun lâyihası İktısad Encümeninde de görüşüldükten sonra umumî heyete sevkolundu. Esaslarını evvelce bildirdiğim bu lâyiha ile bu kabil alacaklar Ziraat Bankasına devrolunmakta ve faiz haddi yüzde üçe indirilerek 15 sene müddetle taksitlendirilmektedir.

Hadiseler Arasında — FELEK

«Kıl» a verdiğimiz ehemmiyet!

Sizi temin ederim ki; anadan doğma tıraşlı -yani köse- değildim... Gençliğimde tükrükliye tükrükliye büktüğümüz bıyıkları -bir umumî cereyana kapılarak- kestikten yirmi sene sonra tekrar, fakat meslekî bir itiyada uyarak biraz daha ihtiyatla uzattığımız zaman eş dost arasında dedikoduyu mucib olduydu. Kimisi ihtiyarladığımı, kimi gençleştiğimi fakat hepsi -muhakkak- şemailce değişmiş olduğumu söylemiştiler. Fena bir şey değildi. İnsanların arasıra kanaat, meşreb değiştirmesi bunu yapamıyanlar için de hiç olmazsa şemail değişikliği temenni edilir birşeydi. Çünkü malûmu zarafet: Her yenide bir tad vardır, diye bir arabca darbımesel söylenir.

Bir bıyık yüzünden eşin dostun hakkında gösterdikleri alâkadan mütehassis olduğumu bunlardan bir aşinama açtığım zaman:

— Yok a gözüm! Kendi kendine gelin güvey olma! O alâka sana değil kıladır.

— Anlıyamadım!

— Anlaşılmıyacak birşey yok! Bizde kıla karşı bir büyük rağbet ve hürmet vardır.

— O yalnız Sakalı Şerife karşıdır.

— Evet! Sakalı Şerife karşı olan hürmetimiz dinidir. Onu demiyorum; fakat alelûmum kıla karşı şuurumuz altında bir alâka vardır ki; hemen her hareketimizde, her sözümüzde kendini gösterir... Bak nasıl!

Meselâ birşeyi inceden inceye tetkik eden adama «kılı kırk yarar!» deriz. Bu bir..

Birşeyin olmasına, bir felâketin zuhuruna pek yaklaşıldığı zaman kıl kaldı, diye ifade ederiz. Bu da iki.

Söyliye söyliye yorulmuş ve sözünü dinletememiş olanlar «dilimde tüy bitti» derler. Bu üç.

Tanrının mağfiretini celb için «tüyü bitmemiş sıbyan hürmetine» diye dua ederiz, bu dört!

Lüzumsuz bir şeyi ifade için «kel başa şimşir tarak» dediğimizi hep bilirsiniz, bu beş!

Sözünü dinletemiyenler «sakalım yok ki; sözüm dinlensin» sözünde kıla atfedilen ehemmiyet aşikârdır; bu altı!

Bir şeye kasem etmek istiyenlerin bıyıklarını gösterip «eğer ben o işi yapmazsam bunlar bana haram olsun» dediklerini bilirsiniz; bu yedi!

Hiddetli, titiz, asabî adamlar hakkında «burnundan kıl aldırmaz» derler değil mi? Bu da; sekiz!

Durun! Daha var: İki tarafı kırmamak mecburiyetinde olanlar «yukarı tükürsem bıyığım, aşağı tükürsem sakalım» demez mi? Bu da dokuz!

Kimseye eyvallah demiyenlerin «ne sakala minnet, ne bıyığa» demesi de malûm. Bu da on!

Kaş yapayım derken göz çıkarmak da sayılabilirse on bir eder. Lâkin bütün bunların en kuvvetlisi şudur ki, dirayetin, reviyetin en büyük düsturu «zü'fü yâra dokunmamak» olduğuna göre en mühim mevzuları hulâsa etmek için «zülfüyâr» ın seçilmesi kıla verdiğimiz ehemmiyetin en parlak delilidir.

B. FELEK

Hindistanda yağmur ve geniş feyezanlar

Her tarafta münakalât bozuldu, siklon 36 saat devam etti

Bombay 2 (a.a.) — Bombayla Hindistanın diğer başlıca şehirleri arasındaki telgraf ve telefon muhaberatı, muson rüzgârları ve yağan şiddetli yağmurlar neticesinde inkitaa uğramıştır. Demiryollarile yapılan münakalât da kezalik tamamen kesilmiştir. Bombay ve mücavir mıntakalarda yağmur çok tahribat yapmıştır. 36 saat devam eden yağmurla beraber müthiş bir siklon fırtınası da hüküm sürmüştür.

Bombay civarında garbî Glates mıntakasına 38 santimetre yağmur düşmüş ve bir demiryol iltisak noktasında şiddetli feyezana sebebiyet vermiştir. Bu noktadan bir çok istikamete giden demiryolları ayrılmaktadır. Sular iki yerde gedik açmış ve buralarda münakalât çok bozulmuştur. Bombay garı trenlere binmek için gelen yolcularla dolmuştur.

Bir İspanyol vapuru battı

Madrid 2 (a.a.) — Felipe Crespi ismindeki İspanyol vapuru Barcelonadan Marsilyaya giderken batmıştır.

Bir AŞK UÇURUMU

Edebî roman — 87 — **Mahmud Yesari**

Bazıları, hafakanlarını yeniyorlar; dişlerini gösteriyorlardı:

— Kayıdlara geçirtti.. Çalgılar getirtip düğün de yaptırtacaktır elbette.

— Güvey Maşallah, boylu poslu. Remziye kız, onun yanında yangın kulesine fener asılmış gibi kalacak.. .

Bunlara benzer benzemez sözler, tarizler, mahallenin havasını zehirleyordu.

Remziye, bir şey öğrenmişti. Ses çıkarmadığı ve lâkayd kaldığı için üzülmüyor, mahalleli küplere biniyordu.

Evdekiler, gülmeğe, eğlenmeğe başlamıştı, bir ses duyunca, birbirlerine kaşla gözle işaret ediyorlardı:

— Zelihanın bağırmaktan sesi kısılmış!

— Huriye, hırsını alamıyacak, bayılacak galiba?

— Sırım karıdır o! Bir şeycik olmaz.

Fikrinin canı sıkılıyordu; o geçerken, pencerelerden, işiteceği tarzda fısıldaşıyorlardı:

— Damad bey geçiyor... Nazar değmesin maşallah.

— Ayol, mahallede kayid var. Bugüne bugün damadımız sayılır.

— Hoşt elin haytası, neden damadımız oluyormuş?

Fikri, rezalet çıkmasın diye, hep başını önüne eğiyor, duymamazlığa gelip yürüyordu.

Mahalle çocuklarının arsızlıkları, Remziyelerin neş'elerini kaçırmıştı. Yamalı, yırtık gömlekli, kabak kafa, fırça saçlı oğlanlar, bir tasımına getirip, küçük taşlarla evi, bahçeyi taşlamağa başlamışlardı. Bir gün bir büyük taş isabet eder, camlardan birini kırardı. Kime şikâyet edeceklerdi?

Alacakları cevab hazırdı:

— İlâhi... Çocuklar, oynuyorlar... Çocuklarımızın oynamasını da mı yasak ettireceksiniz?

Fikri, bir akşam, sokağa çıktıktan biraz sonra, arkasında, ani bir acı duydu, sendeledi. Ortalık, alaca karanlıktı. Fakat o, iki mahalle çocuğunun köşe dönüp kaçtıklarını görmüştü. Arkalarından segirtti ve birini yakaladı:

— Bacağına bakmadan taş atıyorsun öyle mi? Bir tokat atsam geberirsin.

Kulağından tuttu, çekti:

— Bir daha yapmayın... Sen de, arkadaşlarınız da.. Eğer babalarınıza, analarınıza güveniyorsanız, bana vız gelir. Bakmam gözlerinizin yaşına döverim.

Oğlan, sümükleri akarak hıçkırıyor; sesi kesilerek yalvarıyordu:

— Vallahi bir daha yapmam ağabeyciğim.. Vallahi bir daha yapmam.. .

Fikri, çocuğu pis bir şey tutmuş gibi silkeleyip bırakmıştı:

— Arkadaşlarına söyle....

Oğlan, az ceza ile kurtulduğuna sevinmiş, sümüklerini yutarak kekeliyordu:

— Tövbe, ağabeyciğim.. Vallahi, billâhi tövbe...

Fikri, döndü, işine gitti.

Mahallede, bu, yeni bir dedikodu zemini açmıştı:

— Çocuklarımızı nasıl dövermiş?

— Dağ başında mıyız, ayol? El kıran, baş kesen; şuna bak!

— Feyziye, ananızdan, babanızdan korkmam, demiş.

— Korkmaz ya! Hem karakola, hem de kendine güveniyor. İzbandud gibi herif!

Fakat, bunları konuşmakla beraber, düşünmüyor değillerdi:

— Hanım, bizim çocuklar da afacan... Bizim, ellerinden çekmediğimiz kalmıyor... Yapar, yaparlar..

— Doğru... Allah etmesin, kulağı tozuna, ensesine, olmıyacak bir yerine rastlar. Dövse de, bir tarafını kırsa da haklı. Biz, anaları iken dayanamayıp, terlikle, sopayla, takunye ile dövüyoruz ayol.

— Kulaklarını iyice bükmeli. Başımız derde girer.

— Herifin kafası, gözü yarılırsa, kapılı, bacalı oluruz, vallahi!

— Hamdiyenin torunu Vahdi, zerzevatçının alnını nasıl yarmıştı? Herifin gönlünü edene kadar akla karayı seçtiler. Üstelik, yarım lira da ecza parası verdiler.

Artık mahalle, tamamile sinmişti.

Remziyenin evinin içi adeta aydınlanmıştı. Gülüyorlardı. İştihaları açılmıştı; istekle yiyiyorlardı. Leman, canlanmıştı. Remziye, dalgın, yorgun değildi. Fikri, konuşuyordu. Edibe teyze, hamdederek tesbihini çekiyordu.

Birbirlerine bakarak söyleşiyorlardı:

— Ne idi o günler?

— Ne kadar korkmuştuk, sus! Hatırıma geldikçe ürperiyorum.

— Bir cesaretten ibaretmiş!

— Bir cesaretten ibaret ama, az da çekmedik. Hemen unutuvermiyelim.

— Hiç unutulur mu? Unutursak ayıb!

Remziye, göğsünü yumrukluyordu:

— Ah, ben, ne kadar üzüldüm. Fikri, kapıdan çıkarken halecandan baygınlıklar geçirirdim.

Leman, ablasına hak vermekle beraber, gene kendini haklı bularak mahzun gülümsüyordu:

— Sen, gündüzleri, fabrikadasın. Ne çektikse, Edibe teyzeyle ikimiz çektik.

İhtiyar kadın, başını salladı:

— Öyle kızım.. Her gün, yarım saatte, üç çeyrekte bir yüreklerimiz ağzımıza gelirdi.

Fikri, hükmünü verdi:

— Dua edin, günler kısa...

Remziye, muhabbetle baktı:

— Zavallı Fikri... Günler kısa ama, geceler uzun.. Senin canın çıkıyor.

— Hayır. Nöbetleşe, bir iki saat kestiriyoruz. Başgardiyan dolaşıyor. Yoksa, can dayanmaz!

Remziye, gözlerini kapayarak göğüs geçiriyordu:

— Allah gayret veriyor.

. . . . .

Fikri, bir sabah neş'e içinde eve gelmişti, taşlıkta kimse olmadığı için boynuna sarıldı:

— Paralıyız Remziyeciğim.

Genc kız, şaşırmıştı:

— Aylığını mı aldın?

Fikri, bir ay, nasıl dişini sıktığını anlatacaktı, fakat, bu, çok uzun sürerdi; kısa kesti:

— Önce ücretle almışlardı. Sonra, baş gardiyan, bana, fısladı: Eğer bekleyebilirsen aylıkçı ol. Tekaüd sandığı ikramiyesi vardır, dedi.

Remziye, ellerini çırpıyordu:

— Bak, Fikriciğim, bizden gizli ne işler yapmış!

Onun çenesini okşuyordu:

— Oh benim sevğilim.

Fikri, hemen elini cebine atmıştı; Remziye:

— Dur, dedi. Acelen ne?

Ve Fikrinin odasına girdiler. Yatağın üzerine oturdular. Fikri, cebindeki parayı battaniyenin üzerine döktü:

— Ay sonuna doğru, avans almıştım, onu; sonra, tekaüdiyeyi kestiler. Kalan bu.. .

(Arkası var)

BULMACA

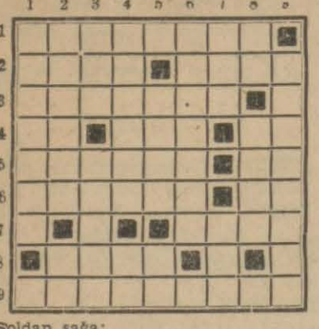

Soldan sağa:

1 — Akdeniz memleketlerinden bir kısmı (mürekkeb kelime). 2 — Sebeb, Ege denizinde bir ada. 3 — Yere müvazi çizgi (iki kelime). 4 — Tanrılardan, ağırdır, bir renk. 5 — Kadıköy civarında eski bir mesire yeri, pederin yarısı. 6 — Marmara havzasında bir gölümüz, ters çevirirseniz bir işaret sıfatı olur. 7 — Sulama. 8 — Bir cins kab. 9 — Bir çeşid kuş satma.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Fazla yiyicilik. 2 — Meşhur bir İtalyan ressamı, bir harfin okunuşu. 3 — Bir hastalık, yüzümüzün kısımlarından. 4 — Değirmen, tersi bir hayvan olur. 5 — Allah, vücuddeki şiş. 6 — Kör pisipisi. 7 — Tersi vücudden çıkar, genişlik. 8 — Bir edat, sabukun ayrılmaz arkadaşı. 9 — Sucuların şefi (iki kelime).

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	T	O	R	P	İ	D	O	■	İ
2	İ	F	A	■	Z	A	T	E	N
3	R	■	K	R	A	L	■	S	A
4	Y	U	S	U	F	■	C	İ	N
5	A	Z	A	M	İ	K	İ	R	A
6	K	A	N	İ	■	A	B	A	N
7	İ	M	■	Y	■	Ç	A	L	■
8	■	A	L	E	V	A	L	A	N
9	İ	K	İ	■	E	N	İ	N	■

ASKERLİK İŞLERİ

337 doğumluların muayenesi

Fatih Askerlik şubesinden:

1 — 337 doğumlular ve bu doğumlularla muayeneye tâbi kısa hizmetlilerin ve sıhhî hallerinden dolayı ertesi seneye bırakılmış diğer doğumluların son yoklamasına 1 temmuz 941 de başlanmıştır ve 31 ağustos 941 tarihinde hitam bulacaktır.

2 — Yoklama aşağıdaki şekilde ve nahiye nahiye mükelleflerin alacakları numara sırasile yapılacaktır:

A — 1-7 temmuz Fatih merkez nahiyesi
B — 8-15 temmuz Karagümrük nahiyesi
C — 16-22 temmuz Şehremini nahiyesi
D — 23-31 temmuz Samatya nahiyesi
E — 1-7 ağustos Fener nahiyesi
F — 8-15 ağustos Eyüb kazası merkez nahiyesi
G — 16-22 ağustos Rami nahiyesile Burgaz, Boyalık, Arnavudköy, Ayazma, Buğluca köyleri.
H — 23-31 ağustos bütün kısa hizmetlilerle ertesi seneye terklerin yoklaması.

3 — Lise bitirmiş ve daha yüksek okullara girmiş okurlar da son yoklamalarını zamanında yaptıracaklardır. Bilâhare senesi içinde daha yüksek okula girerek vesika getirirlerse idare heyeti kararile ertesi seneye bırakılacaklardır.

4 — Halen bir okula devam eden okurların da fotoğraflı ve pulsuz mekteb vesikalarını beraber getirmeleri lâzımdır.

5 — Bütünlemeye kalan okurların imtihanlarını bu iki ay içinde ikmal ederek geçecelkeri sınıfa göre mekteb vesikaları getirmeleri müreccahtır.

6 — Ahvali sıhhiyleri dolayısile ertesi seneye kalanlar nahiyeleri mükelleflerile kur'a meclisine gelecekler ve ellerindeki raporlarını da beraber getireceklerdir.

7 — Yoklama cumartesi günleri haric olmak üzere her gün sabah saat 8,30 dan 12,30 a kadar devam edecektir.

8 — Yoklama yeri Fatih Askerlik şubesi binasıdır.

9 — Şimdiye kadar birinci yoklamasını yaptırmamış olanların iki yoklaması bir arada yapılacağından iki aded zarf ve dört fotoğraf getireceklerdir.

10 — Temmuz ve ağustos aylarında bilâmazeret yoklamalarını yaptırmıyanların ve mazeretlerini muteber vesikalarla zamanında bildirmiyenlerin 1111 numaralı kanunun 85 inci maddesine tâbi tutulacakları ilân olunur.

***

Fatih Askerlik şubesinden:

S. 7. tüfekçi ustası Mehmad Cemal oğlu Ömer (321 - 1) çok acele şubeye müracaati ilân olunur.

SPOR

Yelken yarışları

İstanbul su sporları ajanlığı mevsimin ilk teşvik yelken yarışını pazar günü Modada yapacaktır. Muhtelif tekneler arasında yapılacak yarışlara saat 15 te başlanacaktır.

Beş kulüb arasında

Galatasaray, Fenerbahçe, Beşiktaş, Vefa ve İstanbulspor kulübleri murahhasları önümüzdeki cuma günü saat 19 da mıntaka merkezinde bir toplantı yapacaklardır. Bu toplantıda yukarıda isimleri geçen kulüblerin bir anlaşma ile birbirlerinden hiç bir suretle oyuncu almamalarını kararlaştıracaklardır.

Gizli profesyonelliği tamamile önliyecek olan böyle bir kararın kulüblerimizin menfaati icabı olduğu aşikârdır.

Atletizm müsabakaları

İstanbul atletizm ajanlığından:

İstanbul atletizm birincilikleri aşağıda yazılı tarih ve günlerde Fenerbahçe stadında yapılacaktır. Birinci kategoriye iştirak edecek atletlerin listesi 4/7/941 tarihine tesadüf eden cuma günü akşamına, bayan atletlerin listesi de en geç 9/7/941 çarşamba günü akşamına kadar atletizm ajanlığına vermeleri lâzımdır.

6 temmuz pazar saat 10 dan itibaren:

4 üncü kategori: 50, 100, 110 mânia (seçme).

Gülle, disk, yüksek, uzun (final).

3 üncü kategori: 100, 200, 400, 110, 200 mania, 4X400 (seçme).

Gülle, disk, cirid, yüksek, uzun, üç adım, sırık (final).

1 inci kategori: 100, 200, 400, 110 ve 400 mania (seçme).

10,000, 4X400 (final).

12 temmuz cumartesi saat 15 te:

Bayanlar: Yüksek, uzun, gülle, disk (final).

80 metre mania, 100, 4X100 (seçme).

3 üncü kategori: 200 metre mania (final).

4 üncü kategori: 110 metre mania, 50 metre (final).

1 inci kategori: 400 metre mania (final).

13 temmuz pazar saat 14 te:

4 üncü kategori: 100 metre (final).

3 üncü kategori: 110 mania, 100, 200, 400, 800 (final).

Bayanlar: 100 metre, (80) metre mania (final).

1 inci kategori: 100, 200, 400, 110 mania, 5000, gülle, disk, cirid, çekiç, yüksek, uzun, üç adım, sırık, 4X100 ve Balkan bayrak (final).

At yarışları münasebetile

Stad spor mecmuası at yarışları münasebetile önümüzdeki haftadan itibaren cuma günleri hususi bir nüsha neşretmeğe başlıyacaktır. Gene beş kuruşa satılacak olan bu nüshada pazar günleri yapılacak at yarışlarının resmi programı ve iştirak edecek atlar hakkında en iyi ve ciddi yazılar bulunacağı gibi haftanın favorileri de dercedilecektir.

İstanbul Borsası, 2/7/941

Londra	1	Sterlin	5,22
Nevyork	100	Dolar	129,5275
Cenevre	100	İsv. Frc.	29,5750
Madrid	100	Peçeta	12,89
Yokoha	100	Yen	31,0175
Stokholm	100	İsveç K.	30,8875

ESHAM ve TAHVİLÂT

İkramiyeli %5 933 Ergani A. B. C.	19,90
Sıvas - Erzurum %7 934 I.	20,28
Sıvas - Erzurum %7 934 II. ilâ VII.	20,30

Haydar Rifatın eserlerinden

İşler Tıkırında Gidiyor	35 Kr.
Kadın Kalbi	30 »
Kadın Aşkı	60 »
Aşk Peşinde	100 »
Karagömlekliler İhtilâli	100 »
Bismark	75 »
İlk Aşk	50 »
İliçin Ölümü	50 »
Efendi İle Uşak	40 »
Vikontun Ölümü	30 »
Budda	50 »
Ölüler Evi	125 »
Felsefe	35 »
Küçük Hikâyeler	100 »
Mev'ud Toprak	125 »
Stalin	150 »
Lenin Mezhebi	75 »
Tarih Felsefsi	125 »
Versay	100 »
Anarşizm	60 »

Maliye Vekâleti Millî Emlâk Müdürlüğünden:

Fen Memuru Alınacak

— I —

Toprak tevzi talimatnamesinin tatbikı için teşkil edilen komisyonlarda çalışmak üzere fen memuru alınacaktır. Bu fen memurları köylerdeki hazine topraklarının kadastrla tahdid ve tespit işlerinde istihdam olunacaklardır.

Bu fen memurlarına 175 lirayı geçmemek üzere 3656 numaralı maaş teadül kanunu hükümlerine göre alabilecekleri ücret verilecek vel yol masraflarından başka köylerde bulundukları günler için de harcirah hükümlerine göre seyahat yevmiyesi tediye edilecektir. Seyahat yevmiyesi, 150 kuruştan az olmamak üzere ücretin tekabül ettiği aslî maaşın yüzde dördüdür.

— II —

Aranan Şartlar

1 —Memurin kanunu hükümlerine göre memur olmak için lüzumlu şartları haiz bulunmak.

2 — Yaşı 60 dan fazla olmamak.

3 — Tapu ve Kadastro Fen mektebinden, Nafıa Fen Tatbikat mektebinden mezun olmak, veyahud bu dairelerde veya Harita Umum Müdürlüğünde en az bir sene müddetle fen memuru sıfatile istihdam edilmiş bulunmak.

4 — Memuriyet yapmıssa sicil itibarile hizmetinden istifade edileceği anlaşılmak.

5 —Askerlikle ilişiği olmamak.

NOT:

Kadastro ve harita işlerinde çalışmış olanlar tercih edilirler.

— III —

Aranan Şartlar

1 — Aşağıdaki vesikalar bağlı olmak şartile Maliye Vekâleti Millî Emlâk Müdürlüğüne hitaben istida.

2 — Nüfus hüviyet varakası, «aslı veyahud noterce veya resmî bir makamca musaddak sureti»

3 — 6 kıt'a fotograf, «altı buçuk dokuz eb'adında».

4 — Mekteb tasdikname veya şehadetnamesi «aslı veya musaddak bir surti».

5 — Bulunduğu memuriyetlere aid vesaikin aslı veyahud musaddak sureti «tasdikli sicil karnesi veyahud musaddak sureti kâfidir.»

6 — Sıhhî durumunun her iklimde ve köylerde vazife ifasına müsaid olduğuna dair Hükûmet veya Belediye doktorluğu raporu.

7 — C. Müddeiumumiliğinden mahkûmiyeti olmadığına dair vesika, «istida zirine Müddeiumumilikçe tasdikli meşruhat verilmek suretile de olabilir.»

8 — Hüsnühal kâğıdı.

9 — Askerlik vesikası, «nüfus hüviyet varakasında varsa ayrıca istemez»

10 — Talib olan şahıs resmî bir dairde müstahdem ise bu dairenin alelûsul muvafakatini gösteren vesika, «talebe müteallik istida ve merbutu vesikaların o daire vasıtasile Maliye Vekâletine gönderilmesi halinde ayrıca muvafakatnameye lüzum yoktur.»

1 — Aşağıda yazılı şekilde taahhüdname;

— IV —

Taahhüdname Şekli

Maliye Vekâletinde Toprak Tevzi Komisyonlarında bir vazifeye tayinim halinde bu vazifeyi kabul edeceğimi ve en az 45 gün evvelinden haber vermeden bu vazifeden istifa ettiğim veya bu vazifeyi terkettiğim, yahud hizmetimden istifade edilmediği veya istihdamımın devamının caiz olmadığı idarece takdir edilerek vazifeme nihayet verildiği takdirde Komisyon mesaisinin sektye uğraması sebebile hasıl olması mümkün ve muhtemel zararlara karşılık maktuan ve cezaî şart olarak beş yüz lira teminat vermeği ve bunun için hakkımda dava ikamesine ve ilâm istibsaline lüzum olmadan bu taahhüdnamenin icraya vaz'ı veyahud hazineden alacağım varsa bu alacaktan defaten takas ve mahsubu ve gene bu taahhüdnameden mütevellid her hangi bir ihtilâf için dava ikamesine lüzum hasıl olursa bu davnın Ankara mahkemelerince rüyetini kabul ettiğimi taahhüd ve beyan ederim.

NOT:

1 — Bu taahhüdname noterce resen tanzim olunacaktır.

2 — Nüfus hüviyet varakasındaki hüviyeti ve ikametgâhı ile halen bulunduğu adresi taahhüdnameye yazılacaktır.

3 — Bu taahhüdnameye, müteselsil kefil olarak resmî dairelerde veya ticarî ve sınaî müesseselerde memur ve müstahdem veyahud ticaret veya san'atla meşgul bir sahıs da istirak edecektir.

4 — Taahhüdname yukarıki metni aynen ihtiva etmez ve yukarıki şartları haiz bulunmazsa muteber değildir. «3497» (4923)

İmroz Belediyesinden:

İmroz kasabasında inşa edilecek 12,392 lira 47 kuruş bedeli keşifli Belediye binasının inşaatı üç senede hitama erdirilmek şartile 21/5/941 günlü ilân mucibince kapalı zarf usulile bir ay müddetle eksiltmeye konulmuşsa da talib zuhur etmediğinden işbu bina inşaatının 21/6/941 tarihinden itibaren bir ay müddetle pazarlığa konulduğu ve talib olanların keşif, proje ve şartnameleri görmek ve daha fazla izahat almak üzere Belediye Encümenine müracaatleri ilân olunur. (5323)

Şık kadınlar için büyük ve müstesna fırsat!

Önümüzdeki mevsimin açılış istihzaratı münasebetile Beyoğlu İstiklâl caddesinde LÂLE sineması karşısında 46/3 No.

SÜSLEN MODEL EVİ

Salonlarında Avrupadan en son gelen yazlık Roblar - Mantolar - Tayyörler - Bluzlar - Şapkalar vesaire...

MODELLERİ TENZİLÂTLI FİATLARLA SATILACAKTIR.

ERİKA FADIL ATAMER

Çine Belediyesinden:

Çine Belediyesince 95 lira kıymeti muhammeneli el ile çevrilen bir canavar düdüğü pazarlık suretile mubayaa edilecektir. Bu işle alâkadar olan müesseselerin belediyemize tahriren müracaatleri ilân olunur. (3506)

İşte BÜTÜN SAADET KAPILARINI açan anahtar: MİLLİ PİYANGO

7 Temmuz 1941 çekilişi

İkramiye Adedi	İkramiye Miktarı	İkramiye Tutarı
1	40,000	40,000
4	10,000	40,000
8	5,000	40,000
60	2,000	120,000
120	1,000	120,000
150	500	75,000
180	250	45,000
600	100	60,000
600	50	30,000
3,000	10	30,000
30,000	4	120,000
34,723	Yekûn	720,000

Tam Bilet 4 Lira — Yarım Bilet 2 Lira

Elâzığ Valiliğinden:

1 — Elâzığ - Palu Gülüşkür yolunun 0 + 025 — 2 + 222 nci kilometreleri arasında yapılacak altı aded beton kemerli menfez inşaatı 3/7/941 tarihinden 22/7/941 tarihine kadar yirmi gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Keşif bedeli 16051 lira 16 kuruş ve muvakakt teminatı 1203 lira 84 kuruştur.

3 — Bu işe aid evrak şunlardır:

A — Keşif cetveli ve hulâsası,
B — Eksiltme şartnamesi,
C — Proje,
D — Hususî ve fennî şartname,
E — Bayındırlık işleri genel şartnamesi,
F — Mukavele projesi,
H — İhzarat listesi.

İstekliler bu evrakı Elâzığ Nafıa Müdürlüğünde görebilirler.

4 — Eksiltmeye iştirak edebilmek için, eksiltmenin açılma gününden üç gün evvel Elâzığ Vilâyetinden alınmış bu işe mahsus ehliyet vesikası ve Ticaret Odasının kayıd vesikası ve ikinci maddede yazılı miktarda muvakkat teminatı gösterir banka makbuzu veya mektubu gösterilmesi lâzımdır.

5 — Eksiltme 22/7/941 tarihine rastlayan salı günü saat 15 te Vilâyet Daimî Encümen dairesinde açılacaktır.

6 — Teklif mektubları beşinci maddede yazıldığı üzere eksiltmenin açma saati olarak tayin edilen saat on beşin bir saat evveli olan saat 14 e kadar Daimî Encümen reisliğine verilecektir. Posta ile gönderilecek mektubların da nihayet saat 14 e kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumile iyice kapatılmış bulunması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (5284)

Ordu Hastabakıcı Hemşireler Okuluna aid bazı izahat ve okula kayıd ve kabul şartları

1 — Ordumuza hastabakıcı ve hemşire yetiştirmek üzere Ankarada M. M. V. tarafından 1939 senesinde açılmış olan Hastabakıcı ve Hemşireler okuluna bu sene de 50 talebe alınacaktır. Okula girmek arzu edenler, bulundukları mahallin Valiliğine, Kaymakamlığına veya Askerlik şubelerine dilekçe ile müracaat edeceklerdir.

2 — 3433 sayılı kanun mucibince bu okuldan mezun olacaklar, memur olup tekaüdiye alacaklardır.

3 — Mezun olanlar altı senelik mecburî hizmetlerini ordu hastanesinde yapacaklar; ondan sonra arzu ederlerse memleketteki bütün sıhhî teşekküller kendilerine açık olacaktır.

4 — Tahsil müddeti 3 sene olup bu müddet içinde okurlara ayda beş lira harçlık verilecek ve aşe ve elbaları tamamen okula aid olacaktır.

5 — Okuldan mezun olanlar, barem kanununa göre yirmi lira aslî maaştan başlamak üzere maaş alacaklar ve bu miktar gittikçe çoğalacaktır. Bu zaman dahi aşe, giydirme ve barınma orduya aid olacaktır.

6 — Okul 15 eylûl 941 de tedrisata başlıyacaktır.

7 — Okula kayıd ve kabul şartları şunlardır:

a — Türkiye Cumhuriyeti tebaasından olmak ve Türk ırkından bulunmak.

b — Sıhhati yerinde olmak ve durumu her iklimde vazife görmeye müsaid bulunmak «bunu her hangi bir hastane sıhhî heyeti raporile tespit ettirmek ve evraka bağlamak lâzımdır.»

c — Okurun yaşı on altıdan aşağı ve yirmi ikiden yukarı olmıyacaktır.

d — Kendisi, ana ve babası iffet ehlinden olmak «bu vaziyet polisçe tevsik ettirilerek evraka bağlanacaktır.»

e — En az orta okul tahsilini bitirmiş olmak «eleme imtihanlarında muvaffak olmak şarttır. Veya bu derece tahsil gördüğünü ispat etmek» tasdikname veya bunun tasdikli bir sureti muameleli evrakına eklenecektir.

f — Evli veya nişanlı bulunmamak «evvelce evlenip boşananlarla kocası ölmüş olanlar kabul edilir» buna aid medenî halini bildirir müsbit evrak keza eklenecektir.

g — Okur sıhhî sebebler dışında okulu kendiliğinden terkettiği, evlenme suretile veya diğer inzibatî sebeblerle okuldan çıkarıldığı, altı senelik mecburî hizmetini yapmadığı veya tamamlamadığı veyahud sıhhî sebebler dışında okuldan çıkarıldığı takdirde tahakkuk ettirilecek mekteb masraflarını tamamen ödeyeceğine ve gösterdiği vesikaların tamamen doğru olduğuna dair noterlikten tasdikli ve kefilli bir taahhüdname verecektir.

8 — Yukarıdaki şeraiti haiz olan okur, okula imtihansız olarak kabul edilecektir.

9 — Yukarıdaki maddeler mucibince evrakının muamelesini bitirenlerden, vilâyet veya kaza merkezlerinde oturanlar bu makamlar veya askerlik şubeleri vasıtasile evraklarını doğrudan doğruya Ankara Merkez Hastanesi Baştabibi ve Okul Müdürlüğüne gönderilecektir.

10 — Müracaatlerin ağustos 1941 nihayetine kadar sona erdirilmesi lâzımdır.

11 — Okurların kabul edildikleri ve mektebe hareket etme tarihleri ayni makamlar tarafından kendilerine bildirilecektir.

12 — Kabul edileceklerin okulun bulunduğu Ankaraya kadar gelmek ve okulda tekrar yapılacak sıhhî muayene neticesi hastalıkları tebeyyün edenlerin memleketlerine gitmek için masraf edecekleri yol paraları kendilerine aid olacaktır. (3837)

RADYO

Bu günkü program

7,30 Program	18,40 Şarkılar
7,33 Müzik (Pl.)	19,00 Derdleşme
7,45 Haberler	19,15 Cazband
8,00 Müzik (Pl.)	19,30 Haberler
8,30 Evin saati	19,45 Müzik
*	20,15 Rad. Gazetesi
12,30 Program	20,45 Fasıl heyeti
12,33 Saz eserleri	21,00 Ziraat ta.
12,45 Haberler	21,10 Fasıl heyeti
13,00 Türküler	21,25 Konuşma
13,15 Müzik (Pl.)	21,40 Orkestra
*	22,30 Haberler
18,00 Program	22,45 Dans Mü. (Pl.
18,03 Orkestra	23,00 Kapanış.
18,30 Memleket pos	

Acı bir ölüm

Üsküb eşrafından kumbaracılardan Hacı Hüseyin Beyin kızı, terzi Refik Önerjn kayınvalidesi, dördüncü sorguda hâkim namzedi Nihal Doğunun ve Tıb Fakültesi talebelerinden Sami Doğunun teyzeleri Rukiye Öner 2/7/941 tarihinde irtihali darıbaka eylemiştir. Cenazesi bugün yarımda Cağaloğlunda Sultanmektebi sokağındaki 23 numaralı hanelerinden kaldırılacaktır.

Mevlid

MÜHENDİS ATA KAYADELEN İÇİN

Kırk gün evvel Hakkın rahmetine kavuşan yüksek mühendis ve müteahhid Ata Kayadelenin ruhuna ithaf edilmek üzere 4 temmuz yarınki cuma günü cuma namazını müteakib Enderunlu Hafız Yaşar tarafından Cadde - bostanında Erenköy tramvay durağındaki Galibpaşa camii şerifinde Mevlidi Nebevi okunacaktır. Merhumu tanıyan ve sevenlerle arzu edenlerin teşrifleri rica olunur.

***

Hopa eşrafından Mamoyzade merhum Ahmed Bey kerimesi, Darülâceze eczacılarından Cemil Bakın refikası, Dr. Remzinin validesi merhume Sakine Bakın ruhuna ithaf edilmek üzere 3 temmuz 941 perşembe günü saat 1,30 da Beyoğlu Ağacamiinde Mevlidi Nebevi kıraat olunacaktır. Dostların ve diğer zevatın teşrifleri rica olunur.

Lisan kursları

Kadıköy Halkevinden:

Riyaziye, fizik, kimya, edebiyat, tarih, ingilizce, almanca ve fransızca orta ve lise ikmal imtihanları kurslarına kaydolmak istiyenlerin iki fotograf ile idare memurluğuna müracaatleri.

BÜRHANEDDİN TEPSİ

Yaz temsilleri

Bu akşam Beylerbeyinde

KADIN DENİZ GİBİDİR

Komedi 3 perde, Yazan: Seniye Tepsi

E S B E R

Üstadı âzam Abdülhak Hâmidin eserinin 2 nci perdesi.

Raşid Rıza tiyatrosu

Bu akşam

Kadıköy Süreyyada

Yarın akşam

Suadiye Şenyolda

(BOBSTİL) komedi 3 perde

Zayi — 1331 doğumlu nüfus tezkeremi zayi ettim. Yenisini çıkaracağım dan eskisinin hükmü yoktur.

Maçka Ömer Rüştüpaşa sokak No. 8

Afife Üstüner

Depo aranıyor

Muhtelif ziraat makinelerini yerleştirmek için bir depo aranıyor. Müracaat: Posta kutusu 1167 (Galata).

Fatih kazası Fener nüfus memurluğundan:

Fenerde Filyokuşunda 18 hanede mukim Ali oğlu Alinin soy adı (Yarma) iken İstanbul asliye hukuk 11 inci mahkemesinin 15/5/941 tarih ve 941/272 No. lı kararile (Pakyıldız) olarak tashih edildiği ilân olunur.

Zayi — Edirne Nümune rüştiyesinden 1325 - 1326 senelerinde aldığım şehadetnameyi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Halic memurlarından Raif Tokgöz

Göz Hekimi NURİ FEHMİ AYBERK

Haydarpaşa Nümune hastanesi göz mütehassısı

İstanbul Belediyesi karşısında

Saat 3 ten sonra. Tel: 23212

İKİ ESİR

Yazan: *Lajos Zilahy* — 90 — Çeviren: *F. Zâhir Törümküney*

Öyle ya kedi subayla dokuz erden ne zarar gelebilirdi. Üsera kampları kumandanı Yüzbaşı topal Dorovyef'in erzakını Miskinler oteli sebze bahçesinden temin etmesi de onlar için büyük bir nimet olmuştu. Merkez komutanlığında Miskinler otelindeki esirlerin de daha içerlere gönderilmeleri bir kaç defa bahis mevzuu olmuştu. Dorevyef her defasında onların zararsız ve iyi insanlar olduklarını,, komünizmi sempati ile karşıladıklarını söyleyerek meseleyi örtbas etmişti. Hele Altmayer karısının bir portresini yaparak hediye ettikten sonra araları büsbütün iyileşmişti.

Koca bir kış böyle geçmiş, yeniden yaz gelmişti.

Bir akşam saat ona geliyordu. Yavaş yavaş yatmağa hazırlanıyorlardı. Mezeyi maziye aid eğlenceli bir hikâye anlatıyordu. Kamarad dizinin dibine yatmış uyukluyordu. Subaylar Mezeyinin lâkırdısını bitirmesini sabırsızlıkla bekliyorlardı.

Bu sırada Kamarad kulaklarını dikti. Bahçe kapısına doğru bakarak havlamağa başladı.

Aradan bir iki dakika geçti. Peter kalın bir bastona dayanarak bahçe kapısından içeri girdi. Arkadaşları onu birdenbire tanıyamadılar. Sonra çılgın bir sevincle koşup boynuna sarıldılar. Peter yorgun bir tavırla merdivenin ilk basamağına oturdu. Etrafını sardılar. Durmadan sualler soruyor ve başından geçen maceraları bir anda öğrenmek için çırpınıyorlardı.

Peter hapisaneden geliyordu. Yanında süngülü bir jandarma vardı. Jandarma kamp kumandanından imza alarak Peter'i teslim etti.

Sivrisineklerin hücumları karşısında daha fazla bahçede oturamadılar. İçeriye, yemek salonuna girdiler. Hizmet erleri de merakla içeri doluştular. Her kafadan bir ses çıkıyordu. Peter'in bu gürültü arasında zihnini toplayarak söz söylemesine imkân olmadığını gören Mezeyi arkadaşlarını sükûta davet etti. Sonra Peter'in omzunu okşayarak:

— Miskinler otelini terkettiğin dakikadan başlayarak bu akşama kadar başından geçenleri anlat baklım, dedi.

Peter anlatmağa başladı. Sesi boğuktu. Bakışlarında ağır hastaların yorgunluğu ve bezğinliği vardı. Gittikçe artan bir heyecanla anlatıyor, yalnız hatıralarını toplamak için arada bir duraklıyordu.

— Kabarof'ta yakayı ele verdiğimiz gece beni hastaneye kaldırdılar. Çünkü her tarafım yara bere içindeydi. Pantalonum kana bulanmıştı.

İçlerinden biri sordu:

— Mozeş ne oldu?

Peter omuzlarını silkti:

— Bilmiyorum. Zannedersem memlekete kaçmağa muvaffak oldu. Yakalandığımız dakikadan itibaren bir daha yüzünü görmedim.

Peter, Mozeş'in öldüğünü bilmiyordu.

— Hastanede ne kadar kaldın?

— Hastanede mi? Birinciteşrinin ilk haftasına kadar. Yaram azmıştı. Az kalsın bacağımı keseceklerdi.

— Şimdi iyisin ya?

Peter vurulan bacağını ileri uzattı. Uzun uzun baktı. Sonra başını sallayarak söyledi:

— Ben de anlayamadım. İçindeki kurşunu çıkardılar. Yara kapandı .Fakat el'an ıstırab veriyor.

— Hastaneden çıktıktan sonra nereye gittin?

—Omsk'a götürdüler. Noel bayramına kadar orada kaldım. Hakkımda verilecek kararı bekliyordum. Akıbetim hakkında hiç bir şeyden haberdar olmamaklığım âsabımı altüst ediyordu. Nihayet bir gün dayanamıyarak hapisanenin başgardiyanından bana ne yapmalrı ihtimli olduğunu sordum:

Herif, dik dik yüzüme baktı. Kayıdsız bir tavırla omuzlarını kaldırarak söyledi:

— Biraz sabırlı ol yoldaş! Ne yapacaklar.. Her halde kurşuna dizeceklerdir...

Bu cevabın beni nasıl bir hale koyduğunu tasavvur edersiniz. Geceleri sabahlara kadar uyuyamıyordum. Her an gelip öldürmeğe götürecekler, diye titriyordum. Bu vaziyet birincikânuna kadar devam etti. Birincikânunda buraya, Tobolsk'a getirdiler. Burada askerî mahkemenin karşısına çıkardılar. Dört ay da Tobolsk hapisanesinde yattım. Bu akşam serbest bıraktılar.

Arkadaşları gözlerini açarak yüzüne baktılar:

— Demek sen dört aydanberi Tobolsk'tasın ha?

— Evet.

— Niçin bize bir haber göndermedin?

— İmkân yoktu. Hariçle kat'iyyen temas ettirmiyorlardı. Omsk'ta soyulup soğana çevrilmiştim. Cebimde bir metelik bile kalmamıştı. Binaenaleyh gardiyanları yola getirecek vasıtadan da mahrumdum.

Sustu. Etrafına bakındı. Sonra çekinerek sordu:

— Bana hiç mektub falân gelmedi mi?

Mezeyi başını salladı:

— Hayır. Biz de almadık. Bir buçuk senedenberi posta işlemiyor..

Peter, teker teker arkadaşlarını süzdü. Çaba biraz şişmanlamıştı. Hirsek'in başındaki bir tutam saç da dökülmüştü. Diğerleri pek değişmemişlerdi.

— Ya sizler ne âlemdesiniz?

— İşte gördüğün gibi.

Peter içlerinden bazılarının noksan olduğunu gördü:

— Öteki arkadaşlar nerede?

— Senden sonra Laytayi ile Sabo da kaçtılar.

— Peki Rosiçki ne oldu?

Mezeyi bir müddet önüne baktı. Sonra esefle başını sallayarak söyledi:

— Bolşeviklere iltihak etti. Çok acıdım. Kendi kendine yazık etti. İyi ve temiz kalbli bir çocuktu. Allah cezasını versin hep o Lukaç sebeb oldu. Bizleri de kandırmak için ne kadar uğraştı bilsen.

— Ya Bartha Pişta?

Hepsi susuyorlardı. Peter endişeyle sordu:

— Yoksa o da mı?

Senteşi cevab verdi:

— Hayır... Fakat ağır hasta...

— Ne derdi var?

— Ciğerlerinden....

— Vah zavallı!..

Gene sustular.

— Hastaneye mi götürdünüz?

— Hayır. Yukarıda odasında yatıyor.

Peter, yavaş yavaş başını çevirdi. Kapının dibinde sıralanan erlere baktı:

— Sizler de eksildiniz mi?

Onların yerine Vedreş cevab verdi:

— İçlerinden üçü bolşevik oldu. İkisi kaçtı. Meşhur balıkçı Somoci öldü.

Kamerad kuyruğunu sallayarak içeri girdi. Doğru Peter'e gitti. Başını dizine koydu. Gözlerini gözlerine dikti.

Peter, köpeğin kulaklarını uğuşturarak:

— Sen de buradasın ha? dedi.

Tekrar Mezeyi'ye döndü:

— Muhafızlar ne âlemde? Onları değiştirdiler mi?

— Hayır. Fakat topu topu üç kişi kaldı. Gorie'i hatırlıyor musun?

— Yurovski'den mi bahsediyorsun?

— Evet. Nikola'yı da tanırsın. O el'an buradadır. Nikola bir sabah bana geldi. İhtiyatlı davranmamızı, Yurovski'nin onları bizi öldürmeğe teşvik ettiğini söyledi.

— Vay hınzır vay! Peki ne yaptınız?

— Vedreş ekmek bıçağını alarak hücuma kalktı.

Vedreş mahcub bir tavırla yere bakıyordu Mezeyi devam etti:

— Fakat ben buna mâni oldum. Yurovski'yi çağırttım. Ruhunu okşadım. Biraz para da verdim.. .

— Hâlâ burada mı?

— Çoktan gitti. Geçenlerde birisi, Çarı da onun öldürdüğünü anlattı.

Peter'e sigara ikram ettiler. Bu bir buçuk sene zarfında onu en az on yaş ihtiyarlamış buldular. Haline bir bezğinlik gelmişti. Zaten hiç bir zaman neş'eli bir adam değildi. Fakat son hâdiseler onu büsbütün hayata küstürmüştü. Meteneçki. elini omzuna koyarak onu teselli etmek istedi:

— Müteessir olma kardeşim, dedi. Her şeyde bir hayır vardır. Bak gene eski arkadaşlarına kavuştun. Seni seven ve anlayan kimselerin arasında bulunuyorsun. Çoğu gitti, azı kaldı. Yakında elbette kurtulacağız.

Peter yatmadan evvel Bartha'nın odasına girdi. Gördüğü manzaradan dehşet içinde kaldı. Bartha bir deri, bir kemik kalmıştı. Sakalı uzamış yüzünde korkunc bir sarılık vardı. Peter'in içeri girdiğini görünce hemen fırladı ve esas vaziyeti aldı.

Peter yatağın yanına yaklaştı. Hasta, ateşten kurumuş gözlerini Peter'in gözlerine dikti. Bu kabışlarda bir tereddüd okunuyordu. Sonra birdenbire bir ışık parladı. Peter'i tanımıştı. Çok hafif bir sesle sordu:

— Geri mi geldin?

(Arkası var)

Asker ailelerine yardım

Dahiliye Vekili dün Mecliste izahat verdi

(Baştarafı 1 inci sahifede)

dan tedarik olunan ve başkaca muavenet edecek kimseleri ve rayici mahalliye göre idare ve ihtiyaçlarını temin edebilecek servet ve gelirleri bulunmadığı ,mukim bulundukları mahalle ve köy ihtiyar heyetlerince tebeyyün edenlerin hanelerindeki usul ve füruğ ve zevce ve erkek ve kız kardeşlerine askere gittikleri günden terhisleri tarihine kadar mahalle ve köylerinde bulunup ve askere alınmamış olanlar yardım etmeğe mecburdurlar.» Burada yardım tâbirinin yanında bir de «mecburî» kelimesi vardır ki bu yardımın mahiyetinin bir mükellefiyet olduğunu sarahaten ifade ediyor.

Mükellefiyet sarihtir

Maddenin alt tarafı şöyledir: «İşbu yardımın ne suretle yapılacağı mahalle ve köy ihtiyar meclisi ve heyetlerince tespit ve onlar vasıtasile ifa olunur.» Hükûmet rüesası ve mahallî belediyeler bu hususu takib ve temin ve âdilâne bir surette tatbikını mürakabe ile mükelleftirler. İşbu heyetlerce tespit olunan yardımı yapmaktan imtina edenler hakkında mezkûr heyetlerin mazbatası üzerine tahsili emval kanunu tatbik olunur. Yardım mecburidir, vermiyenler hakkında tahsili emval kanunu tatbik olunur. Bu gayet sarih bir mükellefiyettir. Bu kanuna istinaden ihdas edilmiş bir mükellefiyettir. Binaenaleyh ne Teşkilâtı Esasiye kanununa, ne de bu kanuna mugayir değildir.

Belediyeler tatbikata salâhiyettardır

Belediye heyetlerinin salâhiyettar olup olmadığı keyfiyetine gelince, muhtarların ve ihtiyar heyetlerinin ilgasına dair olan kanunun bir maddesinde mahalle muhtar ve heyeti ihtiyariyelerine verilmiş olan vazifenin belediyelere bırakıldığı yazılıdır. Bunun tatbikına dair olan nizamnamenin 5 inci maddesinin 7 nci fıkrasında da muhtaç asker ailelerine yardıma müteallik olan işlerin belediyelerce yapılacağı musarrahtır. Burada da bu işi yapan bizzat belediyedir. Binaenaleyh belediye heyeti buna salâhiyettardır.

Ancak yapılmış olan kararın tatbikatında esası tamamen kanunlara uygun olmakla beraber bazı mahzurlar olması ihtimalini gördük. Ve bunu bertaraf etmedikçe kararı tatbik cihetine gitmedik. Bunun muhaberesindeyiz, tatbikattaki ve mahzurları bertaraf edecek yolu bulduğumuz takdirde tatbik edeceğiz. Çünkü çok faydalıdır. Eğer bu mahzurları bertaraf edecek yolu bulamazsak tatbik etmemekte devam edeceğiz.

Belediyelere verilen takdir hakkı

Asker ailelerine yardım keyfiyeti kanunda köy ve mahalle ihtiyar heyetlerine ve mahalle ihtiyar heyetlerinin ilgası üzerine bittabi bunların yerine kaim olan belediyelere bu yardımın ne suretle yapılacağını takdir etmek hakkını da vermiştir. O fıkra da şudur: «İşbu yardımın ne suretle yapılacağı mahalle ve köy ihtiyar meclis ve heyetlerince tespit ve onlar vasıtasile ifa olunur.»

Takrir sahibi fikrinde ısrar ediyor

Dahiliye Vekilinin beyanatını müteakıb kürsüye gelen takrir sahibi Refik İnce, asker ailelerine yardımın herkesin yapmağa mecbur olduğu bir borc olduğunu söyledikten sonra teşkilâtı esasiye kanununun 84 üncü ve 1111 numaralı kanunun 72 nci maddeleri ve 1111 numaralı kanuna aid nizamname hükümleri üzerinde bir defa daha durmuş ve bunlara nazaran belediyelerin nakil vasıtalarına, sinema ve tiyatro biletlerine şu veya bu miktar bir resim koymağa salâhiyettar olmadıklarını ve böyle bir yol açıldığı takdirde keyfî hareketlere yol açılacağını izah etmiştir. Hatib, Dahiliye Vekilinin beyanatı arasında alınan kararların yerinde bulunduğu ve ancak tatbikatında karşılanacak mahzurlar bertaraf edildiği takdirde tatbik edileceğine dair olan sözlerine temas ederek bu noktai nazara iştirak eylemediğini söylemiştir.

Dahiliye Vekili tekrar izahat veriyor

Tekrar söz alan Dahiliye Vekili Faik Öztrak demiştir ki:

«— Sayın arkadaşım arasıra Dahiliye Vekâletini nizama ve kanuna riayetkâr olmak sebebile taltif buyurdular. Bu defa kanundan ayrıldığımıza zahib oluyorlar. Kendilerine temin ediyorum ki bu sefer de kanundan ayrılmadık. Kemali dikkat ve itina ile bunun üzerindeyiz. Bizim şiarımız budur. Başka türlü yapmamıza imkân yoktur. Biz kemali samimiyetle bu işin esasen kanuna mutabık olduğu kanaatindeyiz. Arkadaşım buyurdular ki, 1111 numaralı kanunun bahsettiğimiz maddesinde bir fıkra vardır ki orada bedenî kudret ve malî kabiliyet aranır. «Bu karar bu kayıdlardan tecerrüd etmiştir, uzaklaşmıştır.» Buyurdular. Hayır, uzaklaşmamış, tamamen riayet etmiştir. Askerler müstesnadır, der, «bundan da uzaklaşmıştır» buyurdular. Hayır, efendim. Onu da mahfuz tutmuştur.

Malî ve bedenî mükellefiyet nasıl belli olur?

Belediyenin kararı şudur: Nakil vasıtalarının birinci mevkiine ve sinemalara gelenlerden alınır. Bizim memlekette nakil vasıtalarının birinci mevkiine ve sinemalara gitmek, zannederim, iktidara delâletin en ziyade inanılacak olanlarıdır. Kudret karinesi olarak bundan daha kuvvetlisi zor bulunur. Bedenî kabiliyetle malî kudretin ikisinin beraber bulunmasını kanun şart koymamıştır. Bir adamın yalnız malî kudreti müsaid olur da bedenî kabiliyeti yoktur. Mükelleftir ve yahud bedenî kabiliyeti vardır de malî kudreti voktur. Mükelleftir.

Tren yolcularından yardım parasının tahsil şekli

Trenlerin birinci ve ikinci mevkiine biner, sinemaya gider. Bu adamın malî kudreti vardır. Bedenî kabiliyetini aramağa lüzum yoktur. Asker, vesikasını gösterdiği vakit muaftır. Sonra belediye meclislerinin itirazları tetkik etmesi lâzımdır, buyurdular. Bunu vermekle mükellef olan herhangi bir zat itirazda bulunursa bu itirazı tetkik edilmiyecek değildir. Bunu belediye encümenleri tetkik edecektir. Bizim endişemiz burada değildir. Biz şundan endişe ediyoruz: Bir zat trene biniyor, derse ki ben trenin parasını veririm amma asker ailesine yardımı vermiyeceğim, müeyyidemiz nedir? Binmiyeceksin demek mi? Hayır, bunu diyemeyiz, işte bu, kanuna mügayirdir. Ne yapalım? O kadar kalabalık arasında bir zabıt varakası mı yapalım? Herkesi bu kadar iz'ac edemem. Böyle bir vesika olmadan hangi tetkik merciine gidebilirim? İşte aradığım noktalardan biri budur. Diğer bir nokta, herkes bulunduğu yerde yardımla mükelleftir. Herhangi bir adam filen şehirden, köyden kalkmış gelmiştir. Vesaiti nakliyeye bindi diye alacağız, bu suretle bu zattan mükerreren istemek hakkını haiz değiliz. İşte kanuna mugayir bulduğum noktalardan biri de budur. Bu şekilde teferruata aid bazı noktalar var, onların hallile uğraşıyoruz. Yoksa esasta kanuna mugayeret yoktur.»

Bu izahatı müteakıb ruznameye geçilmiştir.

Müzakere edilen diğer lâyihalar

Ankara 2 (a.a.) — B. M. Meclisi bugün Dr. Mazhar Germenin riyasetinde toplanmıştır.

Celsenin açılışını müteakıb Refik İnce (Manisa) nın asker ailelerine yardım hakkındaki sual takririne Dahiliye Vekili cevab vermiş ve ruznameye geçilerek Türkiyenin Budapeşte panayırına iştiraki masraflarını karşılamak üzere Macaristana gönderilecek 15 bin liranın tarih sırası beklenmeden Türk-Macar kleringinden tesviyesi hakkında Macaristan hükûmetile yapılan anlaşmanın tasdikına aid kanun lâyihasının ikinci müzakeresini yaparak kabul eylemiştir.

Meclis, Haliç vapurları işletme inhisarına aid kanun lâyihasile haricden satın alınan buharlı ve motörlü gemilerle memlekette yapılan mümasilleri için getirilecek eşyanın gümrük resminden muafiyetine mütedair kanun hükümlerinin mer'iyet müddetinin temdidine ve belediyelerle bunlara bağlı müesseseler ve Belediyeler Bankası memurları tekaüd sandığı teşkiline aid kanun lâyihalarını müstaceliyet kararile müzakere ve kabul eylemiştir.

Çiftçi mallarının korunması kanunu kabul edildi

Bugünkü toplantıda B. M. Meclisi, Maliye Vekilinin talebi üzerine Uzunköprü - Svilingrad arasında Türk toprağı haricindeki demiryolu kısımlarının işletmesi hakkındaki kanun lâyihasının muhtelit bir encümen tarafından tetkikini tasvib eylemiş ve ikinci defa reye konulan çiftçi mallarının korunmasına dair kanunu da kabul eylemiştir.

Meclis gelecek toplantısını cuma günü yapacaktır.

JAPONYA

(Baştarafı 1 inci sahifede)

rini takib edeceğini söylemiştir.

Matsuoka şunları ilâve etmiştir:

«— İntıbaım şudur ki gözlerimizin önünde ve dünyada bilhassa Çinin şarkında cidden fevkalâde hâdiseler cereyan etmektedir. Bu vaziyet bizi doğrudan doğruya alâkadar etmektedir.»

Matsuoka Japon milletine hitab ederek millete sakin ve müttehid kalmasını tavsiye etmiştir.

Mihver sefirleri Hariciye Nezaretinde

Tokyo 2 (a.a.) — Alman, İtalyan ve Sovyet sefirleri bugün Matsuokayı ziyaret etmişlerdir.

Sefirlerin Japon hükûmetinin kısa beyanatı hakkında tenvir edilmek istedikleri zannedilmektedir.

Japon kararları hakkında tahminler memnu!

Tokyo 2 (a.a.) — Resmî bir tebliğde bildirildiğine göre, bugün akdedilecek bir imparatorluk konferansı esnasında hâdiselerin cereyanı karşısında millî siyasetin esas hedefleri hakkında bir karar ittihaz edilecektir. Bu kararın mahiyeti hakkında hiç bir şey bilinmemektedir. Karar hakkında tahminlerde bulunmak memnudur.

Mihverin kararı Japonyayı pek memnun etti

Tokyo 2 (a.a.) — Domei ajansının bildirdiğine göre, Japon İstihbarat Nezareti beyanatta bulunarak Nankin millî Çin hükûmetinin Almanya, İtalya, Rumanya, Hırvatistan ve Slovakya tarafından tanınmasının, şarkî Asyada yeni bir nizam kurmak hususundaki ideali şimdiye kadar bir türlü anlamak istemiyenler için ağır bir hezimet teşkil ettiğini söylemiştir.

Japon hükûmeti neşrettiği bir tebliğde, Wang-Şing-Vey millî hükûmetinin Mihver devletleri tarafından tanınmış olmasından mütevellid memnuniyetini izhar etmiştir. Tebliğde millî Çin hükûmetinin nüfuzunun, kurulduğu tarih olan geçen marttanberi daima artmış olduğu da tebarüz ettirilmektedir. Japonya ile mezkûr hükûmet arasında yapılan anlaşmadan sonra Japon hükûmeti Wang-Şing-Vey hükûmetine esaslı surette muzaheret ederek tanınmasını temin etmiştir. O gündenberi Japonya ve Çin şarkî Asyada umumî bir refah yaratmak için ellerinden geleni yapmışlardır. Millî Çin devletinin Alman, Rumen, İtalyan, Slovak ve Hırvat hükûmetleri tarafından tanınması bu hususta sarfedilen gayretlerin takdir edildiğine delâlet etmektedir.

Nankin hükûmetinin Avrupa devletleri tarafından tanınması şarkî Asyada yeni nizamın kurulmasına doğru atılmış yeni bir adımdır.

Alman ve İtalyan notaları Nankinde

Nankin 2 (a.a.) — Nankin hükûmetini hukukan tanıdıklarına dair Alman ve İtalyan Hariciye Nezaretlerinin tezkerelerini Nankin Çin hükûmeti Hariciye Nazırı Hsulin bugün almıştır.

Nankin resmî mahfilleri mihverin bu tanımasını Nankin hükûmetini siyasî bakımdan çok tarsin edecek kıymetli bir amil olarak karşılamışlardır.

Nankini İspanya da tanıdı

Madrid 2 (a.a.) — İspanyol Hariciye Nezareti 30 hazirandan itibaren Nankin millî Çin hükûmetini tanıdığını bildirmiştir. Yakında İspanya tarafından Nankine bir mümessil gönderilecektir.

Millî Çin hükûmeti, Sefirlerini çağrıyor

Çunking 2 (a.a.) — Çin hükûmeti, Almanya ve İtalyadaki büyük elçilerile diplomatik mümessillerine Çine dönmek üzere telgrafla talimat vermiştir.

Askerî vaziyet

(Baştarafı 1 inci sahifede)

çemberlenmiştir.

Elhasıl şimal Alman orduları, cenub batıdan Leningrada ricat halinde bulunan Sovyet ordularını takib ediyorlar.

Vilnadan Minsk istikametinde ilerlemiş ve Bialistok bölgesindeki Sovyet ordularını şimal ve doğudan çevirmiş olan çok büyük Alman zırhlı ve motörize kuvvetleri burasını aldıktan sonra hem cenuba ve hem de şimal doğuya, yani Moskovaya doğru ilerlemeğe başlamışlar. Bu son kollar iki gün evvel Berexina nehrini Smolinsk istikametinde geçtikleri gibi Lepel mevkiine de varmışlardı. Bu itibarla şimdi, Moskovaya doğru daha çok yaklaşmış olmaları iktıza eder. Moskovanın Lepel'e mesafesi 600 ve Smolinsk'e de ancak 700 Km. kadardır.

Minsk - Moskova ileri hareketinin Almanlar için büyük ehemmiyeti yalnız Dinyeper nehrine, Sovyet ordularından evvel varmak ve onu tutmaktan ibaret olmayıp ayni zamanda şimal Rus ordularını cenubdan ihata etmek bakımından da pek ziyadedir.

Minsk'ten cenub batı istikametinde inkişaf edecek gibi görünmekte olan Alman akınlarının bir tesiri de Pinsk bataklıklarile Brest - Litovsk arasında mahsur bulunan Sovyet ordu gruplarının bataklıkların aralarından dahi şarka doğru ricat imkânlarını kesmek olacaktır.

Zaten Alman tebliğine göre Biyalistok doğusunda mahsur olup bir iki gün evvel, Alman tazyikile bir kaç parçaya ayrılmış olan Rus ordu gruplarından biri teslim olmuş, bu suretle Almanların eline 100.000 esirle 400 tank ve 300 top düşmüş veya imha edilmiş bulunmaktadır.

Almanlar, Galiçya muharebelerinde de yeni muvaffakiyetler bildirmekte ve 220 düşman zırhlı arabasını iğtinam veya imha eylediklerini haber vermektedir. Bundan başka Almanlar Vilna bölgesinde bir Alman zırhlı kolile bir Sovyet zırhlı kuvveti arasında vukubulan muharebede 570 tankla 160 top iğtinam ettiklerini tebliğ ediyorlar ki bu suretle eğer bunların hepsi doğru ise Almanların son 2-3 gün içindeki muvaffakiyetleri pek büyük olmak lâzım gelir.

Netice şudur ki bütün cephede Sovyetler Almanlara bidayette uçak, tank ve askerce faiktiler. Almanların ise -verilen malûmata göre- bütün Sovyet cephesini ikiye bölmekte ve Moskova istikametini göstermekte olan Minsk bölgesinde Sovyetlere azim bir üstünlük yani bir merkezi sıklet vücude getirmeğe muvaffak olduklarına hükmedilebilir. Bu suretle bu istikamette kat'i neticelerin pek yakında kendini göstermeleri pek tabiidir.

H. E. ERKİLET

Mücrim ve serseri (antisosyal) çocuklar

Maruf doktorumuz İbrahim Zati Öget tarafından çıkarılan bu broşürün, Türk irfan âleminde ve aileler arasında alâka uyandırdığını memnuniyetle haber aldık. Bozuk bir nesilden gelerek bir çok manevi ve ahlâkî düşüklüklere mahkûm olan çocuklarla, eksik ve yanlış terbiye yüzünden ayni felâketlere uğrıyan vatan yavruları üzerinde ciddi tetkiklere istinad eden bu eserde, yurdun bellibaşlı davalarından birine ehemmiyetle temas edilmiştir.

Neslin ıslahı, nüfusün arttırılmasından daha az mühim olan bir mevzu değildir. Bu itibarla sayın doktorun sebeb ve tedbir olarak ileri sürdüğü fikirlerin mümkün mertebe geniş alâka uyandırarak maksad yolunda müfid olmasını biz de bütün hulûsumuzla temenni ederiz.

Rusya muharebesinin muhtemel neticeleri

(Başmakaleden devam)

mokrasilerin Avrupa ile müstakbel irtibatları, nihayet donanma vasıtasile karaya asker çıkarmak gibi başarması müşkül bir ümide bağlanır ve nihayet İngilterenin, hazırlığını tamamlamak için kazandığı zaman da, Almanyanın ele geçirdiği nimetler yanında İngiltere hesabına; zimmet hanesine yazılmak icab eder.

Bununla beraber Rusyadaki askerî harekâtın şu veya bu taraf lehine inkişafından sonra yeni siyasî vaziyetlerle karşılaşacağımız şüphesizdir. Belki Amerika ile Japonya da sâhnede görünecekler ve bu suretle harbin umumî gidişi yeni kuvvetlerin iştirakile daha çapraşık yollara dökülecektir.

Bunu önlemek ve harbi biran evvel bitirmek hususunda bir gayret var mı?

İngiltere henüz müdafaa vaziyetinden kurtulamamış bir devlet olduğundan, onun şimdilik böyle teşebbüslere girişeceğini bekliyemeyiz. Hâlâ taarruza devam eden muharib olarak belki Almanyanın bu hususta bazı tasavvurları vardır. Nitekim ortada bir takım emarelere de raslamıyor değiliz: Rusyaya karşı açılan harbe bir çok Avrupa milletleri de katıştıklarını ilân ettiler. İtalya, Rumanya, Macaristan, Slovakya, Finlandiya Ruslarla resmen harb halindedirler. Fransa bile Moskova ile münasebetlerini kesmiştir. Bu kadar kalabalığın kendi safında dövüşmesine Almanyanın askerî bakımdan ihtiyacı yoktur. Esasen gönderilen kuvvetler de daha ziyade sembolik mahiyettedir. Fakat öyle tahmin olunabilir ki Rusya seferini bitirdikten sonra, Almanya, teessüs etmiş bir Avrupa birliğile demokrasilerin karşısına çıkacak ve sulh teklif edecektir.

Vaki olduğu takdirde böyle bir teklifin kabulü, herşeyden ziyade Amerikanın tutacağı hareket hattına bağlı gibi görünüyor.

NADİR NADİ

Ortaşarkta mühim bir değişiklik

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

rine Ortaşark kuvvetleri başkumandanlığına tayin edildiğine mütedair olarak neşredilen tebliğde ezcümle şöyle denilmektedir:

«Kral, General Sin Archibald Wavell'in Hindistin orduları başkumandanlığına ve umumî valilik icra konseyi azalığında General Sir Claudd Auchin Leck'i istihlâf etmesi ve General Auchin Leck'in de onun yerine ortaşark başkumandanlığına tayinini tasvib etmiştir. Bu tayinler harble alâkadar tayinler olup askerî vaziyetin ileride göstereceği inkişafa tâbi bulunmaktadır.»

Lyttelton'un tayini de başvekâlet tarafından neşredilen bir tebliğ ile şu tarzda bildirilmektedir:

«Kral, Oliver Lyttelton'un Devlet Nazırlığına tayinini tasvib etmiştir. Lyttelton harb kabinesi azası olarak ve harb kabinesini Ortaşarkta temsil edecektir. Lyttelton Ortaşarkta askerî harekât hariç olmak üzere harbin bu mıntakada alınmasını icab ettireceği bütün tedbirleri harb kabinesi namına ittihaza salâhiyettar kılınmıştır.»

Wavell daha az yorucu bir vazife istemiş

Londra 2 (a.a.) — Gazeteler Wavell'in Ortaşark kuvvetleri başkumandanlığından alınmış olmasını hayretle karşılamışlarsa da umumiyet itibarile bu değişikliği, geçen sene cereyan eden muharebeler esnasında sarfettiği büyük gayretlerden sonra Wavell'in mes'uliyeti ve yoruculuğu daha az bir vazife istemiş olmasına hamlediyorlar.

Times gazetesi başmakalesinde, Wavell'in yerine Sir Claude Auchin Leck'in tayininin efkârı umumiyede büyük bir hayret uyandıracağını yazdıktan sonra diyor ki:

«İngiliz milleti Wavell'in şahsiyetine karşı çok mütehassistir ve kendisi için nadir bir sempati duymaktadır. Mesele derin bir tetkikten geçirildikten sonra bu kararın verildiği ve değişikliği icab ettiren sebeblerin ancak bir kısmının söylendiği şüphesizdir. Bu karar Wavell'i hakkile kazandığı ve tamamile lâyık olduğu zafer tacından mahrum edecek değildir.»

Times, Auchin Leck'ten sitayişle bahsettikten sonra diyor ki:

«Hükûmet bu değişikliğe karar vermiştir. Ordu tarafından yüksek meziyetleri takdir edilmiş bulunan Auchin Leck'in şansı vardır. Çünkü kumanda edeceği kuvvetler mükemmel askerlerden mürekkebdir.»

Yeni Başkumandanın şahsiyeti

Londra 2 (a.a.) — Ortaşarktaki İngiliz kuvvetleri başkumandanlığına tayin edilen General Auchin Leck Norveç muharebesinde Narviki zapteden müttefik kuvvetlerine kumanda etmiştir. General, bu hareket esnasında keskin zekâ ve büyük bir dirayet göstermesile meşhurdur. General Auchin Leck 1884 de doğmuş ve bu sene başında Hindistandaki İngiliz kuvvetlerinin başkumandanlığına tayin edilmiştir. General askerî hayatına 1904 te Hindistanda başlamıştır. Hindistanın şimali garbî hududunda mumaileyhin emri altında yapılmış olan harekât Hindistan şimali garbisi tarihinin kaydettiği en muvaffak talî muharebelerden biridir. Geçen umumî harbde Mısırda, Adende, Irakta ve cenubî Kürdistanda 'muhtelif kıtalara kumanda eden General Auchin Leck bu sene Hindistana gitmeden evvel cenubî İngilteredeki İngiliz kuvvetlerinin başkumandanı bulunmakta idi.

Hırvatistanda ekmek vesika ile satılacak

Zagreb 2 (a.a.) — Stefani: Dünden itibaren ekmek vesika ile satılmaktadır. Adam başına günde 200 gram ekmek verilecektir. Amele günde 400 gram ekmek alabilecektir.

Sovyet harb tebliği

(Baştarafı 1 inci sahifede)

kabil taarruzlar yapmakta ve düşmana azim zayiat verdirmek suretile ileri harekâtını durdurmaktadırlar.

Luck istikametinde kuvvetlerimiz kuvvetli düşman teşekküllerinin taarruzunu durdurmuşlardır. Bu cephede birkaç gün devam eden muharebe esnasında insanca ve harb levazımı hususunda mühim zayiata uğramıştır.

Plân dairesinde ve aldıkları emre ittiba ederek geri çekilen kuvvetlerimiz Lembergi tahliye etmişlerdir.

Hava kuvvetlerimizin harekâtı hakkında verilen sarih malûmata göre 30 haziranda ellisi hava muharebelerinde olmak üzere 56 Alman tayyaresi düşürülmüştür. Bizim kayıblarımız 17 tayyaredir.

Kahraman tank şoförlerimiz, topçularımız ve Sovyet piyadesi vatanımızın alçak düşmanına karşı çarpışmalarda birçok engelleri iktiham ederek, anavatanımızın her karış toprağı için feragati nefisle mücadele eylemektedir. Adedce faik düşman kuvvetlerinin hücumuna uğrayan bir cüzütam düşmanın hücumlarını tam bir gün tutmuştur. Faşistler, birçok defa hücuma kalkmış, fakat her defasında ilk mevzilerine doğru tardedilmiştir. Bir tek günde Almanlar 50 tank kaybetmişlerdir. Piyade cüzütamlarının askerleri 6 düşman tankı tahrib etmişlerdir. Bir tank defi bataryası yalnız bir tek muharebede 8 düşman tankını savaş harici bırakmıştır.

Kareli berzahı bölgelerinden birinde, bir beyaz Fin taburu hududumuzu geçmiştir. Bir piyade taburumuz düşmanla muharebeye tutuşmuş ve düşmanı geri çekilmeğe mecbur etmiştir. Düşman üç tank kaybetmiş ve 100 kadar ölü ve yaralı vermiştir. Bu taburumuzun askerleri sarhoş bir vaziyette bulunan beş esir almışlardır.

Düşmana karşı mücadelede Sovyet pilotları milletimize has cesaret ve teşebbüs kabiliyetini göstermektedir.

Alman istihbarat bürosu, bir trene yapılan mitralyöz hücumu esnasında Sovyet pilotlarının sözde dumdum kurşunu kullandıkları hakkında yalan haberler neşretmektedir. Her halde bu tahrik haberinin hedefi Almanların bizzat kendi niyetlerini gizlemektedir.

Alman istihbarat bürosu hava muharebelerinde, Sovyet bombardıman tayyarelerinin Alman işaretleri taşıdığı hakkında bir hezeyan haberi neşretmektedir. Bu, Alman propagandasının bariz bir yalanıdır.

Rumen ve Alman kıt'alarının Besarabya arazisine girmek için yaptığı bütün teşebbüsler askerlerimizin şecaat ve kuvveti karşısında mütemadi surette kırılmıştır. Faşistlerin tafrafruş propagandasile sarhoş olan Hitlerin Rumen uşakları, bir yıldırım darbesi gibi Besarabyada Alman kıt'alarını takib edeceklerini ümid ediyorlardı, fakat Rumen generalleri Hitler tarafından acı surette aldatılmıştır. Alman subayları, Rumenleri, cebirle kendi cüzütamlarının önünde muhakkak bir ölüme sürüklemektedir. Faşistler, maneviyatı kırılmış Rumen askerlerinin sırtına çevrilmiş mitralyözlerle bunları tehdid etmektedir. Taarruzlarda, Alman mitralyözleri Rumen unsurlarını takib eylemektedir.

Kolkhoz köylüleri tarlalarda tam bir feragati nefsile çalışıp hasadı mükemmel surette yapmakla ve devlete karşı taahhüdlerini zamanından evvel ifa etmekle faşist sürülerini ezmek için Kızılorduya yardım eylemektedirler. Fabrikalarda da vaziyet aynidir.

Pipet bataklığının şimalindeki vaziyet meşkûktür. Kiev'e doğru Alman hücumu, ağır ilerlemektedir. Kızılordunun kuvayi külliyesi, Kiev'e varan yolları müdafaaya hazırdır ve bu müdafaalar, bizzat Mareşal Timoçenko tarafından hazırlanmıştır. Fakat Lemberg'in düşmesi dolayısile vaziyet buradada bittabi naziktir.

Ruslar Simalden büyük bir taarruz bekliyorlar

Londra 2 (a.a.) — Daily Telegraph'ın Stokholm muhabirinin yazdığına göre, dün Leningraddan şimal hududuna muazzam kara ordusu ve tayyare takviyeleri gönderilmiştir. Ruslar şimal cephesindeki önümüzdeki dört gün içinde Murmansk ve Kareliye karşı muntazam bir Alman - Fin taarruzuna intizar etmektedirler.

Leningrad askerî şefleri, Tallinden ve Smolensk mıntakasında nazi zırhlı kollarından gelecek bir hücuma karşı, Leningradın garbında ve cenubu garbisinde, eski hudud boyunca müstahkem hat üzerine kıt'aları tahşid etmişlerdir.

Murmansk cephesinin vaziyeti nazarı dikkate alınırsa, Murmanska doğru yapılacak bir Alman ileri hareketinin nispeten az ehemmiyetli olacağı tahmin edilmektedir. Sayısız ırmaklar, göller ve ormanlar, muntazam bir müdafaa hattı tesisine mâni olmaktadır.

Minks ve Kiyef ovalarında iki muazzam meydan muharebesi

Önümüzdeki dört gün zarfında, herhalde, Minsk ve Kiyef mıntakalarındaki iki muazzam meydan muharebesinin neticesi belli olacaktır.

Sovyet Başkumandanlığı elâstiki bir müdafaa tabiyesi kullanıyor

Rus askerî mütehassısları, itimadlarını bildirmekte berdevamdırlar ve şu ciheti tebarüz ettirmektedirler ki Ruslar, nazi zırhlı unsurlarının usullerini ve 1940 harbinin derslerini inceden inceye tetkikten sonra ona göre bir taktik kabul etmişlerdir. Rus başkumandanlığı, tank kütlelerini mütemadi surette bir müstahkem hat üzerinde tutmanın imkânsızlığı neticesine varmış ve elâstikî bir müdafaa pernsipi hazırlamağa başlamıştır. Bu müdafaa prensipinin kıymeti, bu hafta içinde anlaşılacaktır. Bu müdafaa prensipinin esası, nazi zırhlı cüzütamlarının piyade muzaheretinden ayırmağı istihdaf eden hücumlara dayanmaktadır. Bu, Minskte tatbik olunmuş ve burada Alman tanklarının arkasından gelen Rus piyadesi, Rus mevzilerine yapılan pike bombardımanlarına rağmen, Alman piyadesinin geçmesini önlemiştir. Maamafih Sovyetler, muharebenin kat'î neticesini halen Beyaz Rusyada 90 mil içeride bulunan Alman zırhlı cüzütamlarının hâlâ meşkûk akıbetini öğrenmeden, çok ihtiyatkâr bulunmaktadırlar.

Berlin, Alman kıt'alarının Minsk-Smolensk otomobil şosesi üzerinde yürüdüklerini iddia ediyor. Fakat Berlin, Rus bombardıman tayyarelerinin şiddetli pike hücumlarının devam ettiğini kaydetmiyor.

Eğer Ruslar halen nazi piyadesinin tanklara vâsıl olmasına mânî olabilirlerse, Moskova, zaferi ümid edebilir, fakat halen vaziyet pek tabiî olarak çok karışık telâkki edilmektedir.

Sovyet hükûmetinin Ural dağları arkasına çekildiği teeyyüd etmedi

Ankara 2 (Ankara Radyo Gazetesi) — Bulgar radyosu bugünkü neşriyatında Sovyet hükûmet merkezinin Moskovadan Ural dağlarının arkasında bulunan Svetnof şehrine nakledildiğini bildirmişse de, bu haber başka taraftan teyid edilmemiştir. Hatta bir Amerikan haberine göre Moskovada hayat normal şekilde devam etmektedir.

Rusyada 16 - 60 yaş arasındakilerin vazifesi

Londra 2 (a.a.) — Moskova radyosu, Halk Komiserler Konseyinin 16 ile 60 yaş arasındaki bütün vatandaşların hava tehlikesine karşı ihtiyatî tedbir almakla mükellef bulundukları hakkındaki bir kararnamesini neşretmiştir.

Moskova ve Londra Finlandiya ile münasebetlerini kesmediler

Londra 2 (a.a.) — Finlandiya ordusunun Alman kıt'aları yanında filen harbe iştirak etmekte olduklarını harekât hakkındaki haberler gösteriyorsa da İngiliz - Finlandiya siyasî münasebetlerinde hiçbir değişiklik olmamıştır.

Bu gayritabiilik şundan ileri gelmektedir: Rus ve Finlandiya diplomatları biri Helsinkide diğeri de Moskovada yerlerini muhafaza etmektedir. Binaenaleyh Moskova Finlandiya ile siyasî münasebetlerini kesmeğe lüzum görmedikçe Londranın böyle bir tedbire tevessül etmesi için hiç bir sebeb yoktur.

Moskovada İngiliz heyetile müzakereler

Moskova 2 (a.a.) — Dün, İngiliz heyeti azalarile Sovyet mümessilleri arasında pratik mahiyette işler görüşülmüştür. Müzakerelerin ilerlemekte olduğu öğrenilmiştir.

Heyet Moskovaya geldiğindenbe - ri ilk defa olarak İngiliz büyük elçisi Sir Cripps tarafından verilen ziyafete iştirak etmiş ve bu münasebetle umumî bir toplantı yapılmıştır. Hariciye komiser muavini Vişinsk, Hariciye komiserliği umumî kâtibi Sololief, ticaret komiserliğinden bir mümessil, General Golikof, General Savinof, Sovyet hava kuvvetleri kumandanlarından General Petrof, deniz irtibat subayı yüzbaşı Zatsef ve sair irtibat subayları toplantıya iştirak etmişlerdir.

Amerika, Türkiye, İran, Çin büyük elçilerile İsveç elçisi de davetliler arasında bulunmakta idiler.

Millî müdafaa, beşler komitesinin tam zamanında teşkil edildiği kanaati vardır. Fabrikalarda bir çok toplantılar yapılmış ve İngilizlerin «harb kabinesi» ismini verdikleri beşler komitesinin teşkili işçiler tarafından alkışlanmıştır.

Rusya, Amerikan yardımına teşekkür ediyor

Londra 2 (a.a.) — Times'in diplomatik muharriri diyor ki:

«M. Stalinin reisliği altında yeni teşekkül eden müdafaa komitesi son zamanlarda çok genişlemiş olan Halk Komiserleri konseyinden daha seri ve müessir bir surette faaliyette bulunabilecektir.

M. Molotofun M. Ruzveltle M. Welles taraflarından Rusyaya mümkün olan her yardımın yapılacağına dair verdikleri teminattan dolayı pazar günü teşekkürlerini bildirdiği haber verilmektedir. Rusların Amerikaya yapılacak siparisler için Amerika hükûmetinin yardımını istediğini ve Rus siparişlerinin mümkün olduğu kadar tercihan kabulünü temine çalışmakta olduğu haber verilmektedir. Bu suretle teslimatın bir an evvel teminine çalışılmaktadır.

Rusların alacakları bütün malzemeyi Pasifik Atlasından Vladivostoka nakledecek kadar yük vapuruna malik oldukları tahmin olunmaktadır.»

Rusya, Amerikadan mühimmatı peşin para ile alacak

Vaşington 2 (a.a.) — Sovyetler Birliğinin Vaşington elçisi gazetecilere beyanatta bulunarak Welles ile Amerikaya yapılacak en esaslı siparişler hakkında görüştüğünü söylemiştir.

Salâhiyetli mahfiller bu siparişlerin kiralama ve ödünc verme kanunu çerçevesi dahiline girmiyeceğini söylemektedirler. Bunlar tam manasile ticarî mahiyette siparişler olacak ve bedelleri Rus hükûmeti tarafından ödenecektir.

Vişi hükûmeti, Fransızları şark cephesine gönüllü gitmeğe teşvik ediyor

Vişi 2 (a.a.) — Başvekâlet umumî kâtibliği aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

«İşgal altındaki mıntakada olsun, serbest mıntakada olsun Fransız gönüllüleri komünistliğe karşı Avrupa mücadelesine iştirak arzusunu gösteriyorlar. Hiç bir enternasyonal kaide buna mâni değildir. Bu gibi teşebbüsler Fransız birliğini de ihlâl etmediğinden hükûmetin buna hiç bir itirazı yoktur.

Maamafih, bu yeni tasavvurların ancak alâkadarlarla işgal makamı arasında halledilmek lâzımgeleceğini hatırlatırız.»

Sovyet diplomatları İspanya hududunda

Londra 2 (a.a.) — Haber alındığına göre Vişideki Sovyet sefaret memurları ailelerile birlikte Fransız - İspanyol hududuna gitmişlerdir. Moskovadaki Vişi sefareti memurları Rusyadan ayrılıncıya kadar orada kalacaklardır.

Madridde heyecan

Madrid 2 (a.a.) — Komünistliğe karşı mücadele hususunda bütün İspanya heyecan içindedir. Madridde talebenin yüzde yetmişi gönüllü kaydolunmuştur.

Şark cephesine bir İspanyol Kızılhaçı gidiyor

Madrid 2 (a.a.) — Bir İspanyol kızılhaç livası, nakliye vasıtaları ve malzemesile birlikte şark cephesinde cereyan eden muharebelere gönüllü olarak iştirak etmek için İspanyol makamlarına müracaat etmiştir.

Bir Fransız vapuru yakalandı

Nevyork 2 (a.a.) — Stefani: «Oregon» ismindeki Fransız vapuru cenubî Atlantikte bir İngiliz harb gemisi tarafından yakalanmıştır.

Alman harb tebliği

(Baştarafı 1 inci sahifede)

edilmiştir. 120 tank da iğtinam olunmuştur.

Bialistok'un şarkında çember içine alınmış olan Sovyet ordularının büyük bir kısmı kat'î olarak imha edilmiş bulunmaktadır. Bundan başka pek çok miktarda esir ve malzeme alınmıştır. Şimdiye kadar yüz bin esir, 400 tank ve 300 top sayılabilmiştir.

Riga ve Windau şehirleri alındı

Fevkalâde bir tebliğde de bildirilmiş olduğu üzere Riga şehri elimizdedir. Windau şehri de dün işgal edilmiştir.

Finlandiya cüzütamları ve Alman ordusu teşekkülleri dün Finlandiyanın merkez ve şimal mıntakalarında Sovyet hududunda taarruza geçmişlerdir.

Alman hava kuvvetleri dün de düşman kıt'aları tecemmülerine, zırhlı teşekküllerine ve topçu mevzilerine karşı mütemadi taarruzlarla ordunun harekâtına muzaheret eylemiştir.

Lembergin şarkında Minsk ve Estonyaya doğru ricat halinde bulunan düşman kıt'aları hava taarruzlarile ağır zayiata uğramışlardır. Düşmanın gerisinde münakale yolları ve bir zırhlı tren tahrib edilmiştir.

Keza mühim surette zayıf düşmüş olan Sovyet hava kuvvetlerine karşı savaşta da yeni muvaffakiyetler elde edilmiştir.

Macar kuvvetlerine mensub teşekküller plân mucibince Karpat geçidlerinden Galiçyaya kadar ilerliyerek Alman taarruzuna iltihak etmişlerdir.

Alman fevkalâde tebliği

Berlin 2 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığı bu akşam aşağıdaki fevkalâde tebliği neşretmiştir:

Bialistokun şarkında cereyan etmekte olan imha harbinin tarihî ehemmiyeti haiz kat'î bir netice verdiği gitgide daha ziyade anlaşılmaktadır. Almanyayı arkadan vurmak ve Avrupaya bolşeviklik afetini götürmek üzere hazırlanan Sovyet orduları tarif edilmez bir hercümerce uğramıştır.

Şarka doğru hızla ilerlemekte olan kıt'alarımızın gerisinde kalan azim miktarda harb malzemesinin, diğer ganaim ve esirlerin toplanabilmesi ve sayılması için belki haftalar geçecektir. Burada cereyan eden muharebelerin ehemmiyeti hakkında aşağıdaki rakamların mütaleasile bir fikir edinmek mümkündür:

Bir haftada Sovyetlerin verdiği büyük zayiat

22 hazirandan 1 temmuza kadar 5774 tank, 2330 top ve hava dafi topu, 4 zırhlı tren ve azim miktarda mitralyöz ve tüfek tahrib edilmiş veya iğtinam olunmuştur.

Ayni müddet içinde Sovyet hava kuvvetleri 4725 tayyare kaybetmişlerdir. Bunların 1392 si hava muharebelerinde, 112 si hava bataryaları tarafından ve 3221 i de yerde tahrib olunmuştur.

Esirler 160 bini buldu

Şimdiye kadar tespit edilebilen esirler miktarı 160,000 den fazladır. Sovyet müdafaasının şiddetine ve çemberden çıkmak için yaptığı çok şiddetli teşebbüslere binaen düşmanın uğradığı kanlı zayiat esirlerin sayısından da çok fazladır.

Bizim zayiatımızın yekûnu çok şükür pek azdır.

Times askerî muharririne göre Alman zırhlı kuvvetlerinin ilerleyişi

Londra 2 (a.a.) — Times gazetesinin askerî muharriri Rus cephesi hakkında diyor ki:

«Alman zırhlı kuvvetleri Moskova yolunda mutad tabiyelerini takib ediyorlar. Geriye bakmıyorlar ve muvasalalarile kat'iyyen alâkadar olmuyorlar. Tankların gidebileceği yere kadar dosdoğru yürüyorlar. Gerilerile muvasalayı idame edip etmedikleri henüz belli değildir. Keza Fransada olduğu gibi benzin ve saireyi yolda ele geçirip geçirmedikleri de bilinmiyor. Harbin belki de neticesi Alman taarruzunun ilk darbesinden sonra Rusların bir mukabil taarruz için muhafaza edebildikleri kuvvetlerin teşebbüsüne bağlıdır.»

Macar hava kuvvetlerinin faaliyeti

Budapeşte 2 (a.a.) — Macaristanın şark mıntakasında bu sabah harekât başlamıştır. Macar hududunda Sovyet kıt'aları kalmamıştır. Hava kuvvetlerimiz ordunun hareketlerine tesirli müzaharette bulunmuşlardır. Taarruzlarımızın neticesinde düşman yeni mevzilere çekilmiştir.

Düşman tayyareleri Macaristan üzerinde ancak keşif uçuşları yapmıştır. Salı günü bomba taarruzları olmamıştır.

Hangoe'de 25 bin Sovyet askeri muhasarada

Stokholm 2 (a.a.) — Stokholm Stidningen'in verdiği bir habere göre Hangoe deniz üssünde muhasara edilen Sovyet kuvvetleri 25 bin kişi raddesindedir. Sovyet kuvvetlerinin çekilmek ihtimalleri azdır. Üs civarında müteaddid muharebeler cereyan etmiştir.

Finlandiyaya hava taarruzları başladı

Helsinki 2 (a.a.) — Finlandiya istihbarat bürosunun bildirdiğine göre salı günü ve çarşamba gecesi, düşmanın hava taarruzları ancak mahdud olmuştur.

Kotka, Kouvola, Savalinna ve Vehkalahi'ye bombalar atılmış ve halk mitralyöz ateşine tutulmuştur. Hasar çok ehemmiyetsizdir. Finlandiya hava dafi topları ve avcıları altı düşman tayyaresi düşürmüşlerdir.

Rus tayyareleri Bükreş üzerine gelemediler

Bükreş 2 (a.a.) — Resmen bildirildiğine göre dün akşam Bükreş üzerine taarruz eden düşman tayyareleri Rumen hava müdafaasını yaramamışlardır. Ancak şehirden uzakta bulunan bir tuğla fabrikası civarına dokuz bomba atmışlardır. Bombolardan biri patlamıştır.

Köstence tekrar bombalandı

Moskova 2 (a.a.) — Sovyet tayyarelerinin bir Rumen limanı olan Köstenceyi yeniden bombardıman ettikleri bildirilmektedir. Seçilen hedeflere atılan bombaların bu hedeflere isabet ettikleri görülmüştür.

Satış yeri: Galata, Karaköy Palas No. 16

Maliye Vekâletinden:

1 — 0,5 ilâ 1,5 tona kadar Panel tipi karuserili Fort, Şevrole, Enternasyonal, Opel markalardan her hangi birinden olmak şartile beş aded kamyonet veya bu tipte karuserli bulunmadığı takdirde gene ayni markalardan beş aded şasi kamyonet alınacaktır.

Mezkûr sikletlerde kamyonet bulunmadığı takdirde 2 ilâ 3 tona kadar ayni tip karoserli veya şasi Fargo, Doç, Enternasyonal, Bussing markalı olmak şartile dört tane kamyon satın alınacaktır.

«Alınacak kamyonet veya kamyonlardan Panel tipi «Orijinal» karoserliler bulunmadığı takdirde mevcud nümune ve fennî şartnamesinde münderiç vasıflara göre yerli olmak üzere adedlerine göre karoseri yaptırılacaktır.»

2 — 0,5 ilâ 1,5 tona kadar kamyonet şasilerin beheri 3500 liradan beş adedinin muhammen bedeli 17500 liradır. Panel tipinde yaptırılacak karuserilerin beheri 1500 liradan beş adedinin muhammen bedeli 7500 lira olup beş aded karoser ve şasinin mecmu muhammen bedeli 25000 liradır.

2 ilâ 3 tona kadar kamyon şasilerin beheri 5500 liradan dört adedinin muhammen bedeli 22000 liradır. Panel tipinde dört karoserinin beheri gene 1500 liradan 6000 lira olup dört aded karoser ve şasinin mecmu muhammen bedeli 28000 liradır.

3 — Muvakkat teminatları: Beş aded «şasi ve karoseri» kamyonetin 1875 lira ve dört aded «şasi ve karoseri» kamyonun 2100 liradır.

4 — Şartnameler Maliye Vekâleti Levazım Müdürlüğünde veya İstanbulda Dolmabahçede Maliye Evrakı Matbua Ambarından bedelsiz olarak verilir.

5 — Pazarlık 15/7/941 tarihine musadif salı günü saat 14 de Maliye Vekâleti Levazım Müdürlüğünde müteşekkil Eksiltme Komisyonunda yapılacaktır.

İsteklilerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle muvakkat teminat makbuzu veya banka kefalet mektubile birlikte muayyen gün ve saatte Komisyonda bulunmaları. (5235)

Bu akşam SUADİYE Gazinosunda
MÜNİR NUREDDİN
ve arkadaşları konserine saat 22.30 başlıyor.

Kars Beden Terbiyesi Bölge Başkanlığından:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Kars Beden Terbiyesi Genclik Kulübü binası tamirat ve tadilâtıdır. Keşfi 16587 lira 32 kuruştur.

2 — Eksiltme 12/7/941 cumartesi günü saat 12 de Halkevinde Beden Terbiyesi Bölge Başkanlığında teşekkül edecek komisyonca kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — Eksitlme şartnamesi ve buna aid evrak müdürlükte görülecektir.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 1244 lira 5 kuruşluk muvakkat teminatı Hususî Muhasebe veznesine yatırmaları ve Vilâyet Vesika komisyonundan bu iş için alınmış ehliyet vesikasile 941 yılı Ticaret Odası vesikasını ibraz etmeleri lâzımdır. İşbu vesikayı almak isteyenlerin tatil günleri haricinde ve eksiltme gününden en az üç gün evvel istida ile Vilâyete müracaat etmeleri ve dilekçelerine en az bir kalemde bu işe benzer 10000 liralık bir iş yaptıklarına dair iş yaptıran idarelerden alınmış vesika raptetmeleri şarttır. Bu müddet zarfında vesika talebinde bulunmıyanlar eksiltmeye giremezler.

5 — İstekliler teklif mektublarını ihale günü olan 12/7/941 cumartesi saat 12 den bir saat evveline kadar eksiltme komisyonu başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. Posta ile gönderildiği takdirde kırmızı mühür mumile kapatılmış olması lâzımdır. Postada vuku bulacak gecikmeler kabul edilmez. (5135)

EREĞLİ KÖMÜRLERİ İŞLETMESİ UMUM MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Evvelce alınacağı ilân olunan

180,000 KİLO SADE YAĞI İÇİN

yapılan teklifler haddi lâyıkında bulunmadığından pazarlık suretile mubayaasına karar verilmiştir. Pazarlık 14 temmuz günü saat 15 te Zonguldakta işletmenin ticaret müdürlüğünde yapılacaktır. Yukarıdaki miktarın tamamını taahhüd edemeyip kısmen taahhüd edebilecekler dahi pazarlığa girebilirler. İlk teminat yüzde yedi buçuktur.

Polatlı Belediye Reisliğinden:

1 — Polatlı Belediyesi itfaiyesi için aşağıda yazılı malzeme satın alınacaktır.

2 — Yedi aded el testeresi, yedi aded muhtelif eb'adda urgan, 3 aded emme basma tulumba maa ellişer metre lansası ile birlikte hortum, dört aded sönmez fener, dört aded malzeme arabası, 300 metre on iki telli iyi cinsten 85 milimetre kutrunda motopomp hortumu, 30 aded kazma maa sap, 30 aded kürek maa sapı satın alınacaktır.

3 — İhale 16 temmuz 941 çarşamba günü saat 15 te Polatlı Belediye dairesinde Daimî Encümen huzurunda yapılacaktır.

4 — Heyeti umumiyesinin muhammen bedeli 2197 lira olup muvakkat teminat miktarı 164 lira 78 kuruştur.

5 — İşbu malzeme Polatlıda teslim alınacaktır.

6 — Talib olanlar teminat akçeleri ve hortumların nümunesi vesair malzeme kataloglarile birlikte tayin olunan gün ve saatte Polatlıda Belediye dairesinde müteşekkil Daimî Encümene gelmeleri lüzumu ilân olunur. (5307)

BAYILANLAR, ÇARPINTI VE SİNİR BUHRANI ÇEKENLER
NEVROL CEMAL
DEN 20 DAMLA ALINCA SİNİRLERİ YATIŞIR. DERHAL FERAHLARLAR.

Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi Müdürlüğünden:

1 — Müessesemiz için mubayaa edilecek 1000 ton meşe odunu kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu odunun 600 tonu Yenişehirdeki depoda, 400 tonu da fabrikamız sahasında teslim edilecektir.

3 — Eksiltme 15/7/1941 salı günü saat 16 da müessesemizde yapılacaktır.

4 — İsteklilerin eksiltmeye iştirak edebilmeleri için eksiltme saatinden bir saat evveline kadar teklif mektublarile birlikte «500» liralık muvakkat teminat mektubu veya akçesini komisyon riyasetine tevdi etmiş olmaları lâzımdır. (5285)

BİR HAKİKAT! Sayın müşterilerimizin nazarı dikkatine:

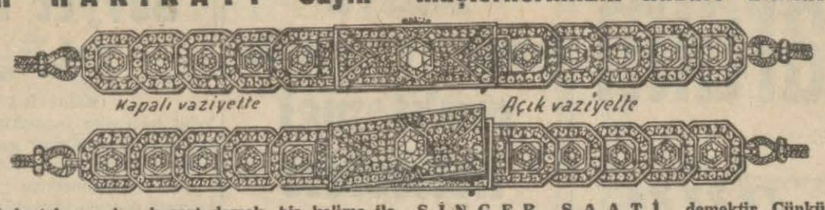

Pırlantalı ve elmaslı saat demek. bir kelime ile SİNGER SAATİ demektir. Çünkü:

Pırlantalı ve elmaslı saatlerin bütün hakikî evsafı meşhuru âlem olan SİNGER saatlerinde toplanmıştır Bunun için: Saat alacağınız zaman, tereddüdsüz. SİNGER saati almalısınız. Ve saatin üzerindeki SİNGER markasına, müessesemizin adresine dikkat etmeniz lâzımdır.

Modayı takib eden her asrî kadın için kıymetli taşlari le ve nefis işlemesile hakikaten nazarı dikkati celbeden böyle bir harikulâde SİNGER saatine sahib olmak adeta bir saadettir.

SİNGER SAATİ Hoşa gidecek en makbul ve en güzel **HEDİYELİKTİR**

No. 82 - A Elmaslı ve 11 Pırlantalı 500 lira EMSALLERİ GİBİ 15 SENE GARANTİLİDİR.

Dikkat: Singer saatleri İstanbulda yalnız Eminönü merkezindeki mağazamızda satılır - İstanbulda şubemiz yoktur

Adres: SİNGER SAAT Mağazaları. İstanbul. Eminönü. No. 8

FENNİ SÜNNETÇİ
EMİN FİDAN

Kabine: Beşiktaş Erip apartımanı, Telefon: 44395 - Evi: Suadiye İstasyon yanı.

Ekspozisyon
Avrupadan diplomalı terzi ve kürkçü
SAADET
5/7/941 cumartesi saat 19 da
SUADİYE KAZİNOSUNDA
6/7/941 pazar saat 20 de
Büyükada OTEL de la PLAJ'da
12/7/941 cumartesi saat 19 da
Taksim BELEDİYE Kazinosunda
13/7/941 pazar saat 19 da
Tarabyada TOKATLIYAN Otelinde
Yazlık ekspozisyonunu sayın bayanlara takdim edeceğini bildirir.
İstiklâl Cad. 292. Tel: 41492

ZAYİ MAKBUZ

İstanbul İthalât gümrüğünde 23248 sayılı 5 birincikânun tarihli beyanname ile muamelesini ifa ettiğim eşyaya mukabil teminat olarak verdiğim rüsuma aid gümrük makbuzunu zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan hükmü olmadığı ilân olunur.

Hans Walter Feustel

Dr. Zekâi Muammer
TUNÇMAN
BAKTERİYOLOJİ
LABORATUARI
Kan ve idrar muayenesile gebeliğin erken teşhisi, Wasserman teamülü, kan grupları, tifo, sıtma, balgam, idrar, kazurat muayeneleri, kanda üre, şeker vesair biyolojik tahliller yapılır. Çemberlitaş karşısında Güzel apartıman No. 4. Tel: 22037

ZAYİ MAKBUZ

Sirkeci gümrüğünde 3464 numara ve 31/1/941 tarihli beyanname ile muamelesini ifa ettiğim 2 aded torna makinesine aid gümrük makbuzunu zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan hükmü yoktur.

Hans Walter Feustel

Doktor
ÇİPRUT
Cildiye ve Zühreviye mütehassısı
Beyoğlu Yerli Mallar Pazarı karşısında Posta sokağı köşesinde Meymenet apartımanı. Tel: 43353

Bulunmaz Fırsat

Kadıköyde Mühürdarla Fenerbahçe arasında deniz kenarında fevkalâde nezaretli bazı yerler satılıktır.

1 — Kârgir ve hiç bir tamire lüzum olmadan oturulabilecek 13 odalı bir hane, arkasında bir kaç yüz arşın ve ağacların tamamen gölgelediği bir bahçesi vardır.

2 — Kalorifer ve sıcak su tesisatını havi, salonları parke, yağlı boyalı 17 odalı lüks kârgir bir hane, garajı ve terasları vardır.

3 — 1500 metre murabbaı, İstanbulda emsali nadir bulunur, deniz kenarında bir arsa.

İstanbulun en güzel noktalarında kâin olan bu yerler mutavassıta hacet kalmadan doğrudan doğruya sahibi tarafından satılmak niyetindedir.

İstiyenlerin Beyoğlu İstiklâl caddesi 471 numarada Haşıma müracaatleri.

RİDA DİŞ SUYU
Dişlerinizi muhafaza etmek isterseniz, sabah ve gece yatarken RİDA diş suyu mahlûlü ile dişlerinizi fırçalayınız, akabinde gargarasını yapınız.

Eli Çabuk Sünnetçi
Rifat Köprülü
Kabine: Beyoğlu Meşrutiyet caddesi No. 47, Güneş Apt.
Her gün saat 16 dan sonra
Ev: Erenköy, Telefon: 52.73
Bir hafta evvel müracaat edilmesi çok rica olunur.

KİRALIK EV
Fenervolundan Fenerbahçeye giden tren hattı kenarında üç odalı denize nazır bahçeli ev yüz elli liraya mevsimlik kiralıktır. İsteyenlerin Kızıltoprak eczanesine müracaati.

Sahib ve Başmuharriri: YUNUS NADİ
Umumî neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN

Cumhuriyet Matbaası

Açık Eksiltme ilânı Pendik Bakteriyoloji Enstitüsü Müdürlüğünden:

Muvakkat teminat Lira	K.	Azamî tahminî bedel Lira	K.	Tahminî fiatı Kuruş	Miktarı	Azamî tahminî Asgarî - Azamî	Cinsi
85	80	1144	00	26	4400 Kilo ayakta	70 - 110 Baş	Kıvırcık burma koyun

1 — Yukarıda yazılı asgarî 70, azamî 110 baş kıvırcık koyun açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 23 temmuz 1941 tarihine musadif çarşamba günü saat 14,30 da İstanbulda Cağaloğlunda Yüksek Mektebler Muhasebeciliğinde yapılacaktır.

3 — İşbu eksiltmeye girmek isteyenler her gün müessese müdürlüğüne müracaat ederek şartnamesini görebilirler.

4 — Eksiltmeye girmek isteyenlerin yukarıda yazılı muayyen olan gün ve saatte 2490 numaralı kanunda yazılı şartlar dahilinde teminatlarile birlikte yukarıda sözü geçen muhasebecilikte teşekkül edecek Pendik Bakteriyoloji Enstitüsü satınalma komisyonuna müracaatleri. (5381)

RADYOLİN
İLE SABAH, ÖĞLE VE AKŞAM
Her yemekten sonra günde üç defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

Emniyet Umum Müdürlüğünden:

Zabıta memurları için azı 6400, çoğu 6600 çift fotin 18/7/941 cuma günü saat 15 te kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bir çiftine 9 lira fiat tahmin edilen fotinlerin nümune ve şartnamesini görmek isteyenlerin umum müdürlük satınalma komisyonuna müracaatleri.

Münakasaya gireceklerin 4220 liralık muvakkat teminat makbuz veya banka mektubile ve 2490 sayılı kanunun 4 üncü maddesinde yazılı belgelerle birlikte teklif mektublarını münakasa günü saat 14 e kadar komisyona vermeleri. «3871» (5385)

SUADİYE KAZİNOSU
Avrupadan diplomalı terzi ve kürkcü
BAYAN SAADET
Canlı mankenlerile yazlık ekspozisyonuna 5 temmuz cumartesi saat 19 da kazinomuzda sayın müşterilerimize fevkalâde sürprizlerle takdim edilecektir. MODA ve ZARAFET meşheri olacaktır.

50 Araba gübre alınacak

İnhisarlar umum müdürlüğünün Maltepedeki Tütün Enstitüsü için mevcud şartnamesine tevfikan 50 araba koyun veya keçi gübresi emaneten satın alınacaktır.

Pazarlık 15/7/941 salı günü saat 14 te enstitü binasında teşkil olunan komisyonca yapılacaktır. Gübre vermeğe talib olanların şartnameyi görmek ve izahat almak isteyenlerin her gün müessese müracaatleri ilân olunur. (5383)

Sümer Bank Bakırköy Bez Fabrikasından:
Fabrikamızda mevcud 1600 kilo kadar tahmin edilen kösele kayışı parça ve kırıntıları 15/7/941 salı günü saat 14 te açık arttırma suretile en yüksek fiat verecek talibe satılacaktır.
Malı görmek için fabrikaya müracaat olunması.

İstanbul Fiat Murakabe Bürosu Şefliğinden:

Fiat Murakabe kontrolörlüğü kadrosunda değişiklikler yapıldığı gibi bazı kimselerin de kendilerine fiat kontrolörü süsü vererek piyasada bu sıfatla iş görmeğe kalkıştıkları duyulduğu cihetle alâkadarların her defasında büromuz kontrolörlerinden, kontrolör olarak tanınmış bulunsalar dahi, fiat kontrolörlerine mahsus resimli ve Vilâyetten tasdikli hüviyet cüzdanlarını taleb eylemeleri ve yanında böyle bir cüzdan bulunmadığı halde fiat kontrolörü sıfatile hareket edenleri derhal en yakın polis merkezine veya büro şefliğine ihbar eylemeleri ehemmiyetle rica olunur. (5378)

SÜMER BANK
Yerli Mallar Pazarları
Müdiriyetinden:
Müessesat, ticarethane ve iş sahiblerinin nazarı dikkatine:

Telefonla yapılan müracaatlerin alâkadar servislere yapılmaması servislerimizi fuzulî yere meşgul etmekte olduğundan müracaatlerin mahiyetine göre aşağıda yazılı telefonlara yapılması rica olunur.

Yün ipliği, yünlü kumaş işleri için yünlü satış servisine:	Telefon: 20950
Pamuk ipliği ve pamuklu bezlerle kaput bezleri için pamuklu satış servisine:	Telefon: 22646
Muhasebe ve tediye işleri için muhasebe servisine:	Telefon: 23505
İstanbul ve civarı vilâyetler, manifatura ve yünlü kumaş tevzi işlerile resmî müessesata yapılan satışlar için İstanbul toptan mağazası şefliğine:	Telefon: 24150
Perakende satışlar için Birinci Vakıf handaki satış mağazasına:	Telefon: 20517
Perakende satışlar için Beyoğlu satış mağazasına:	Telefon: 41080
Perakende satışlar için Karaköy satış mağazasına:	Telefon: 49307
Perakende satışlar için Kadıköy satış mağazasına:	Telefon: 60055

C. H. P. Kız ve Erkek Talebe Yurdları Müdürlüğünden:

C. H. P. Kız ve Erkek Talebe Yurdlarının bir senelik erzak vesaire ihtiyacları kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

1 — 21/7/941 pazartesi günü saat on beşte Üniversite arkasındaki C. H. P. Erkek Talebe Yurdu binasındaki dairei mahsusada yapılacaktır.

2 — Taliblerin yüzde yedi buçuktan muvakkat teminatlarını adı geçen yurdun muhasebeciliğine yatırmaları şarttır.

3 — Şartnameler her iki yurdun muhasebesinden alınabilir. (5354)

Hakikî dostun tavsiyesi budur:
Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa
SANİN
DİŞ MACUNİLE FIRÇALAYINIZ.

Yurdda ittifak haline gelen bu kanaati tesise niçin ve nasıl muvaffak oldu?

Çünkü «SANİN» in terkibi yüksek bir kimya şaheseridir.

Çünkü bütün «SANİN» kullananların dişleri temiz, sağlam ve güzeldir.

Çünkü «SANİN» emsalsiz rağbeti dolayısile hiç stok yapmadığı için mütemadiyen taze piyasaya çıkar.

Çünkü «SANİN» diğer macunlara nazaran çok ucuzdur.

Artık bütün bunlardan sonra «SANİN» kullanan on binlerce kişinin ne kadar haklı olduğunu anlamak kolaylaşır.

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa

Eczanelerle büyük ıtriyat mağazalarında bulunur.

Bolu Valiliğinden:

Eşyanın ismi	Evsaf ve katalog No.	Miktarı
Alât dolabı	H. Sezer katalog şekli No. 174	2 ade
Port flakon	(5 er litrelik 4 şişeli) şekil 203	2 »
Port irigatör	(2 şer litrelik 2 şişeli) şekil 212	1 »
Pansıman masası	(Komple ve küvetleri emaye) sırlı 224	1 »
Pansıman arabası	No. 226	1 »
Müteharrik âlât masası	» 230	1 »
Arabalı sedye	» 254	2 »
Port küvet	» 275 tek küvetli	2 »
Port küvet	» 275 Çift küvetli	2 »
Döner tabure	» 287	4 »
Müteharrik yatak tablası	» 297	10 »
Çekmeli etajer	» 310	50 »
Şezlong	» 460	2 »
Paravana	» 465	2 »
Karyola	» 484 Kemerli ve çelik somyeli	50 »
Çocuk karyolası	» 615	2 »
Çocuk beşiği		2 »

1 — Yeni inşa edilen vilâyet memleket hastanesi için yukarıda cins ve miktarı yazılı eşya satın alınacaktır.

2 — Kapalı zarf usulile 5693 lira muhammen bedeli üzerinden bu alım işi 15/7/941 salı günü saat 15 te Vilâyet Daimî Encümeninde ihalesi yapılmak üzere 21 gün müddetle eksiltmeye çıkarılmıştır.

3 — Eksiltme şartnamesini görmek isteyenlerin Bolu, Ankara ve İstanbul Sıhhat müdürlüklerine müracaatleri.

4 — İstekliler Ticaret Odası vesikasını teklif mektublarına koyacaklardır. Muvakkat teminat 423 lira 37,5 kuruştur. (5237)

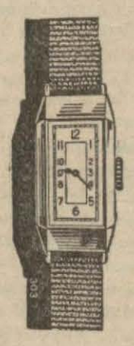

ARLON
Değerli, Zarif, Dakik bir saat olmasına rağmen hepsinden ucuzdur.
Mükemmel, pırlantalı, elmaslı, plâtinden, altından, paslanmaz, çelikten, krondan çeşidleri mevcuddur.
Saat almak arzu edenlerin:
ARLON SAATLERİNİ
görmeleri menfaatleri icabıdır.
HER MARUF SAATÇİLERDE ARAYINIZ.
Deposu: Z. SAATMAN
Sultanhamam, Camcıbaşı hanı

Kapalı zarf usulile eksiltme ilânı Pendik Bakteriyoloji Enstitüsü Müdürlüğünden:

Muvakkat teminat Lira	K.	Azamî tahminî bedel Lira	K.	Tahminî fiatı Kuruş	Miktarı Asgarî - Azamî	Azamî tahminî	Cinsi
517	50	6900	00	23	220 Baş	300 Kilo	30,000 Yerli ve hassas dana ayakta

1 — Yukarıda yazılı asgarî 220, azamî 300 baş yerli ve hassas dana kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 23 temmuz 1941 tarihine musadif çarşamba günü saat 14,30 da İstanbulda Cağaloğlunda Yüksek Mektebler Muhasebeciliğinde yapılacaktır.

3 — İşbu eksiltmeye girmek isteyenler her gün Pendikte müessese müdürlüğüne müracaatle şartnamesini görebilirler.

4 — Eksiltmeye girmek isteyenlerin yukarıda yazılı muayyen olan gün ve saatte 2490 numaralı kanunda yazılı şartlar dahilinde teminatlarile birlikte yukarıda sözü geçen muhasebecilikte teşekkül edecek Pendik Bakteriyoloji Enstitüsü satınalma komisyonuna müracaatleri.

5 — İstekliler mektublarını eksiltme saatinden bir saat evveline kadar muhasebeye vermiş olacaklardır. (5382)

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Ankarada Gazi Terbiye Enstitüsü civarında inşa edilmekte olan hastane binasının mütebaki inşaatı ve tesisat işlerinin müteahhid nam ve hesabına olmak üzere yaptırılması vahidi fiat üzerinden açık eksiltmeye konulmuştur.

1 — Bu işlerin muhammen bedeli 245594 liradır.

2 — İstekliler bu işe aid şartname vesair evrakı Devlet Demiryollarının Ankara ve Sirkeci veznelerinden 1225 kuruş mukabilinde alabilirler.

3 — Eksiltme 11/7/941 tarihinde cuma günü saat 16 da Ankarada Devlet Demiryolları Yol dairesinde Merkez Birinci Komisyonunca yapılacaktır.

İsteklilerin aşağıda yazılı teminat ve vesaiki hâmilen eksiltme saatine kadar Komisyona müracaat etmeleri lâzımdır.

A — 2490 sayılı kanun ahkâmına uygun 13529.70 liralık muvakkat teminat

B — Bu kanunun tayin ettiği ve şartnamede yazılı vesaik.

C — Bu işe mahsus olmak üzere Münakalât Vekâletinden alınmış ehliyet vesikası,

Ehliyet vesikası için ihale tarihinden en az sekiz gün evvel bir istida ile Münakalât Vekâletine müracaat olunması. «3586» (5016)

Muhammen bedeli (435) lira (50) kuruş olan 670 aded ray testere lâması 21/7/1941 pazartesi günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 32 lira 67 kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (5379)